

Laiškai **LIETUVIAMS**

1953 m. Birželio (June) mėn.

Vol. IV, No. 6

T U R I N Y S

HEROIZMAS AR DAVATKIŠKUMAS? — J. V.....	161
ŠV. PETRAS AMŽIŲ BĖGYJE J. Elijošius, S. J.....	162
NE PASAKA (eil.) — Dan. Mickutė.Mitkienė	164
PIRMOJI MOTINOS PAMOKA — J. Vaišnys, S. J.....	165
KAM JIE YRA DĖKINGI — A. Nekrašas	167
ŠTAI, PAGALIAU!... — J. Vaišnys, S. J.....	169
RELIGINIS ŽVILGSNIS Į SPORTĄ — Pop. Pijus XII	175
GIMTOJI NUODĖMĖ — A. Tamošaitis, S. J.....	180
EPISKOPALAI — J. Venckus, S. J.....	185
KELIONĖ Į URUGVAJŲ (II) — J. Venckus, S. J.....	188
FAKTAI IR IDĖJOS — B. Markaitis, S. J ir K. Pečkys, S. J.....	191

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Giovanni Fapini. POPIEŽIAUS CELESTINO VI LAIŠKAI ŽMONĖMS. Iš italų kalbos išvertė Dr. Petras Mačiulis. Išleido Liet. Knygos Klubas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Viršelis Romo Viesulo. 216 psl., kaina \$2.00.

Autorius Popiežiaus Celestino VI vardu rašo laiškus su patarimais įvairioms žmonių klasėms: kunigams, vienuoliams, poetams, mokslininkams, beddieviams ir kit.

Francois Mauriac. GYVAČIŲ LIZDAS. Romanas, 282 psl., kaina \$2.60. Išvertė Jurgis Griška. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Romane autorius vaizduoja neapykanta, šykštumu ir žemomis aistromis pritvinkusia širdimi žmogų, iškeldamas viešumon užnuodytos dvasios paslaptis.

LETTERS TO LITHUANIANS. Published monthly except July and August, when bi-monthly, by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Yearly subscription two dollars. Single copy 20 cents. Entered as second class matter at the Post Office at Chicago, Ill. Additional office of mailing in Putnam, Conn.

LAIŠKAI LIETUVIAMS leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį, išskyrus liepos - rugpiūčio dvi mėnesių. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S. J. Administratorius Petras Kleinotas, S. J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill. Telefonas: HEmlock 4-1677. Metinės prenumeratos kaina du doleriai. Atskiras numeris 20 centų.

N. P. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Vinjetės Vl. Vijeikio

1953 m. Birželio (June) mėn.

Vol. IV, No. 6

HEROIZMAS AR DAVATKIŠKUMAS?

Birželio mėnesį mums pinasi daug įvairių minčių. Gal jas iššaukia ir sužaliavus gamta, ir šilta saulė, ir tie liūdni įvykiai Lietuvoje prieš dvylika metų... Ši mėnesį lyg kažkas sukrečia mūsų tautinius ir tikybinius jausmus. Prisiminus brolių žudynes ir trėmimus, kraujas gyslose sustingsta, bet jis ir vėl tuoj užverda kovos troškimu. Juk suprantame, kad liūdesys ir nusiminimas nieko nepadės, reikia ryžto, aukos ir kovos.

Jeigu, ieškodami paguodos ir dvasinės jėgos, vakare į bažnyčią užeisime, birželinės pamaldos vėl kalbės apie auką, ryžtą, heroizmą. Nesupratęs tikrosios tų pamaldų prasmės, gal kai kam per daug davatkiška ir saldu atrodys kalbėti apie Jėzaus Širdį. Argi tai vyriška, ar inteligentiška? Juk atrodo, kad tai tik neišsilavinusių moterėlių dalykas. Bet klaidingesnio galvojimo negali būti. Toji Širdis yra garbinama, kaip meilės simbolis. Didžiausios meilės, kurią kada pasaulis matė ar matys — dieviškos meilės. Tos meilės verčiamas Dievas tapo žmogum, gyveno vargingą šios žemės gyvenimą, kentėjo ir mirė. Argi reikia didesnio heroiško? Apie meilę mes kalbame dažnai, gal ir per dažnai. Bet ji tokia egoistiška... Dieviškos Širdies meilė nežino egoizmo. Ji nieko sau nenori, visko trokšta tik mums. Ji trokšta, kad ir mūsų širdyje išsižiebtų bent maža kibirkštelė tos tikrosios meilės, kuri “visa nukenčia, visa tiki, visa ko viliasi, visa pakeilia” (1 Kor. 13, 7).

Meilė tik tada yra maloni, kai yra abipusė. Jei tavo meilė kito širdyje neras atgarsio, jeigu ji nebus suprasta ir priimta, ji tau bus didžiausia kankynė. Panašiai yra ir su dieviškąja meile. Kiek ją tikrai suprantame ir į ją savo meile atsako? Visa tai prisiminus, tikrai mylinčio žmogaus širdyje kyla noras kaip nors tai atitaisyti, kaip nors už tą kitų nedėkingumą atlyginti. Atlyginti dar didesne meile, dar didesnėmis aukomis, didesniu heroizmu. Štai tos dieviškosios Širdies garbinimo esmė. Štai birželinių pamaldų pagrindinė mintis. Ar tai ne vyriška, ne inteligentiška, ne heroiška?

Vienas kitą mylintieji asmenys trokšta būti drauge. Tam tikslui Kristus ir pasiliko mūsų altoriuose. Bet ar mes mielai pasiliekam su Juo? Ar norime dažnai su juo pabendrauti, susijungti, Jį pasikviesti? O juk tai būtų taip gražu. Tai būtų tikriausios meilės supratimas. Ne vienas žymus žmogus, paklaustas, kuri yra laimingiausia jo gyvenimo diena, visai neabejodamas atsakė: “Pirmosios Komunijos diena.” Savaime suprantama. Tada kiekvienas pajuto bent kibirkštelę tikrosios meilės ir tikrosios laimės.

Ir tos birželio mintys, besipinančios mūsų galvoje, ir tos neišrišamos problemos mūsų širdyje išryškės ir paaiškės, jei meilės ir laimės ieškosime ten, kur tikrai galime rasti.

J. V.

Šv. Petras amžių bėgyje

Gilūs ir paslaptingi Viešpaties žodžiai, nusakantieji pirmojo popiežiaus ateiti: „Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau tau, kai buvai jaunesnis, susijuosdavai ir vaikščiodavai, kur norėdavai, o pasenęs tu ištiesi savo rankas — kitas sujuos tave ir ves, kur nenori.“ Greičiausiai, Petras ne iš karto suprato pilną šių žodžių prasmę, ir jo akys nematė kryžiaus, kuris iškils ant Vatikano kalvos 67-ųjų metų birželio dieną, ir ant kurio jis bus pakabintas galva žemyn. Kristus, kalbėdamas apie pirmojo popiežiaus mirtį, galvojo ir apie tolimesnius Savo vietininkus žemėje. Jonas Evangelistas, po Viešpaties žodžių Petrui, paaiškina: „Jis tai pasakė nurodymas, kokia mirtimi jis (Petras) turėjo pašlovinti Dievą“. Viešpats, žvelgdamas į ateitį, matė nesuskaitomas priešų eiles, kurie pilni neapykantos persekios Jo Bažnyčią. Jis matė, kad popiežiaus galvą puoš ne tik tijara, bet ir erškėčių vainikas.

Istorijos bėgyje Katalikų Bažnyčiai nėra pavykę išvengti konflikto su politinėmis jėgomis. Todėl ne vienas yra linkęs manyti, kad Bažnyčia yra pagrindinė nesantaikos priežastis, nenorėdama taikoje gyventi su valstybe ir kliudydama valstybei. Bet tai būtų tvirtinti pagal senovės pasaką, kad ėriukas užpuolė ir sukandžiojo vilką. Erodas bijojo kūdikio Jėzaus ir norėjo Jį nužudyti. Poncijus Pilotas, bijodamas Jėzaus, Jį nužudė. Sunku įsivaizduoti, kad ramus ir nekaltas Nazarietis būtų sudaręs Romos imperijai rimtą pavojų. Nesudarė pavojaus nė Petras, nemokytas kaimo žvejys, nors jam teko mirti dėl priekaišto, kad jis buvęs pavojingas Nerono sostui. Kokį gi nusi-

kaltimą prieš valstybę padarė Petras ir jo įpėdiniai? Jų nusikaltimas aprašytas penktame Apaštalų Darbų skyriuje. Petras ir jo draugai apaštalai buvo įmesti į kalėjimą ir angelo stebuklu iš kalėjimo išvesti. Jie galėjo pasitraukti iš Jeruzalės. Bet to jie nepadarė, o vėl išėjo į gatves ir skelbė. Ką skelbė? Revoliuciją? Sukilimą? Niekio panašaus. Jie tvirtino, kad Jėzus, kuris buvo nukryžiuotas, prisikėlė iš numirusiųjų. Dėl to Vyriausias Kunigas ir sadukėjai juos vėl suėmė ir pastatė prieš aukščiausiąją žydų teisumą, sinedrioną. Tada Vyriausiasis Kunigas jiems tarė: „Ar ne drauste jums uždraudėme mokyti šituo vardu? Ir štai Jeruzalė pilna jūsų mokslo. Jūs norite užtraukti ant mūsų to žmogaus kraują.“ Į visus tuos kaltinimus Petras ir apaštalai atsakė ramiai, bet tvirtai: „Dievo reikia labiau klausyti negu žmonių.“ Šie paprasti žodžiai buvo lyg bomba. Amžių bėgyje karalystės, imperijos ir civilizacijos, išgirdusios šiuos žodžius, sugriuvo, kaip Jericho mūrinės sienos nuo Jozuės trimitų skardaus garso. Istorija mums duoda labai svarbią pamoką. Fizinė jėga, susidūrusi su dvasine, gali triumfuoti laikinose kovos fazėse, bet ji žlunga kovos finale. Moralinės jėgos ir principų kelias į pergalę gali būti labai ilgas, bet pergalė yra tikra ir triuškinanti visu kovos frontu.

Per 250 metų — nuo Šv. Petro mirties — Bažnyčią valdė 32 popiežiai. 30 iš jų buvo nukankinti, o 2 mirė ištėmimo. Kokia kita dinastija prasideda su trisdešimt kankinių? Dauguma dinastijų tiek valdovų, iš viso, neturėjo. Konstantinui užvaldžius Romos imperiją, popiežiai, ku-

nigai ir tikintieji išlindo iš katakombų. Bet kova dar nebuvo pasibaigusi. Krikščioniškieji imperatoriai, kaip mūsų laikų diktatoriai ir politikai, bandė Bažnyčią panaudoti savo tikslams. Jie mėgino paremti naujai gimusias schizmas ir erezijas, kad tik suskaldytų Bažnyčios kūną ir susilpnintų jos vienybę. Jie įsodindavo arijonų ar monofizitų klaidatikį vyskupą ten, kur jau nuo senų laikų gyveno katalikų vyskupas. Popiežius remdavo kataliką vyskupą, o imperatoriaus — eretiką. Tada popiežius būdavo kaltinamas kišimusi į politiką. 9-me ir 10-me šimtmečiuose Rytų imperatoriai — pavydėdami Vakarams viešpatavimo — sukėlė schizmą, kuri Bažnyčią padalino į dvi dalis. 11-me šimtmečiuose kilo baisus konfliktas tarp Henriko IV ir popiežiaus Grigaliaus VII, kai imperatorius užsimanė būti ne tik valstybės, bet ir Bažnyčios galva. 14-me šimtmečiuose Prancūzijos karaliai panorą pavergti popiežių, uždarydami jį Avinjone ir išlaikydami jį ir jo įpėdinius 70 metų. 16-me šimtmečiuose Henrikas VIII liepdavo nukirsti galvą kiekvienam, kuris nenorėdavo jo pripažinti Bažnyčios galva. 19-me šimtmečiuose Napoleonas bandė pavergti Pijų VII. Bismarkas — savo geležiniu kumščiu ir diplomatiniais suktumais — mėgino sulikviduoti Leoną XIII. Nežiūrint visų bandymų sugriauti Bažnyčią, priešų jėgos atsimušė ir sudužo ant nepajudinamos Petro uolos.

Bažnyčios istorija yra ne kas kita, kaip Kristaus gyvenimo pasikartojimas ir tęsinys. Amžių bėgyje gimsta nauji vardai, vietos ir datos, bet įvykiai nesikeičia. Kristų persekiojo Erodas, Kaifas, Pilotas, o Bažnyčią — imperatoriai, maži karaliukai ir dideli karaliai, masonai ir bolševikai. Persekiojimas, savo esme, yra tas

pats. Ir kovos šūkis tas pats: „Nenorime, kad Jis mums viešpatautų.“ Kai Kristus buvo prikaltas prie kryžiaus, virš Jo galvos kabėjo užrašas trimis kalbomis: hebrajų, lotynų ir graikų. Jį pasmerkė trys didelės tautos ir trys kultūros: Jeruzalė, Roma ir Atėnai. Visų tų tautų ir kultūrų atstovai praėjo pro kryžių, ir kiekvienas jų šaukė savo kalba: „Nuženk nuo kryžiaus, ir mes tikėsime.“ Kas įvyko aną baisios neapykantos valandą, nenugrimzdo istorijos dulkėse, kaip Maratono mūšis. Tai buvo tik pirmasis ilgos dramos veiksmas. Uždanga nusileido tik tam, kad ji vėl pakiltų ir parodytų naujus veikėjus. Dramos turinys, tikslai ir mintis — tie patys. Šiandien mistinis Kristus — Bažnyčia kabo ant kryžiaus. Ir šiandien ji, kaip ir prieš 20 amžių, yra kryžiuojama modernių tautų ir modernių religijų. Ir šiandien tautos ir religijos eina pro kryžių, ant kurio prikaltą Bažnyčią, ir rėkia tūkstančiais balsų: „Nuženk nuo kryžiaus. Nuženk nuo nepajudinamos Petro primato uolos. Nusileisk nuo dogmos neklaidingumo viršūnės į reliatyvizmo ir subjektyvizmo lygumas. Nuženk nuo kryžiaus, pripažįstančio Kristaus dievybę. Nuženk nuo kryžiaus, skelbiančio moterystės šventumą. Nuženk, ir mes tikėsime.“

Didžiausias Dievo stebuklas Bažnyčios gyvenime, lygiai kaip Kristaus gyvenime, yra šis: Bažnyčia nesutinka nužengti nuo kryžiaus. Tai yra dieviškojo elemento įrodymas ir privilegija. Žmogus būtų tuoj pat žengęs nuo kryžiaus, kaip darė ir darys netikri mesijai ir klaidingi pranašai, nusivesdami su savimi į pražūtį ne kaimus ir miestus, bet ištisas tautas. Bažnyčiai būtų buvę labai lengva pasiduoti laikų aklos dvasios reikalavimams ir valdovų užgaidoms.

Ji būtų galėjusi eiti išvien su gnostikais 1-me šimtetyje ir su arijonais 4-me šimtetyje. Jai būtų lengva supagonėti moderniam medžiagos garbinime. Lengva klausytis naujų amžių kalbos, žavėtis naujų laikų naujovėmis, bet sunku išlaikyti savo kalbą, papročius ir charakteri. Bažnyčia turės ir toliau kovoti prieš naujus tironus ir naujas diktatūras. Kova vyksta ne tarp žmogaus ir žmogaus, ne tarp Bažnyčios ir valdžios, ne tarp popiežiaus ir diktatoriaus. Kova eina tarp žmogaus ir Dievo. Dievas kovoja labai palengva. Jo yra vi-

sas laikas. Nereikia Jam skubėti, nes Jo ginklai nesensta. Fizinė jėga ir absoliutinės valdžios tvanas gali paskandinti regimąją Bažnyčios kūną, gali sulikviduoti popiežių. Tai nebus pirmas kartas, kad popiežius mirs Šv. Petro mirtimi. Bet kai priespaudos ir neteisybės potvynis nuslugs vėl Dievo saulėje pasirodys nepajudinama Bažnyčios Uola. Ant jos atsistojęs naujas popiežius skelbs pasauliui amžiną tiesą: "Mes turime klausyti Dievo labiau negu žmonių."

Juozas Elijošius, S. J.

Dan. Mickutė-Mitkienė

N E P A S A K A

— Motule, ko kas rytas tu
Žvalgaus į tolumą tą plačią?
Kada grįš tėtis iš rytų —
Klausė sūnus dešimtmetis.

— Prisėsk, sūnau. Tau ketinu
Pasekti pasaką liūdniausią.
Melsvos akutės, lyg linų
Žiedai, sužiuro. Įsiklausė.

Ne, tai ne pasaka klaiki —
Tai širdį verianti tikrovė
Ligi šiai dienai prieš akis
Tokia gyva ir baisi stovi!

— Buvo vidunaktis. Vėlu.
Tokia žavi naktis birželio.
Svaigina kvapas dobilų...
Palangėj žiogas smuiką skelia...

Balta lyg angelas sesuo,
Skaičiavo mano širdies greitį.
Atėjo rytas. O su juo
Turėjai tu pas mus ateiti...

Trioboj dar degė žiburys,
Kai pravirkai tu pirmą kartą...
Staiga: į užsklęstas duris
Trankus beldimas — ir daug kartų!

Grėsminga siaubo grandinė
Būrys mongolų mus apsupo...
Tėvelis žvelgė į mane —
Sustingo žodžiai jam ant lūpų.

Jį stūmė, plėšė iš namų
Į laukiančią kieme mašiną.
Su pirmu kūdikio verksmu
Jam tėvo laimę užgesino . . .

Dabar žinosi, sūnau, tu,
Kodėl namo negrįžta tėtis.
Sugrįžta saulė iš rytų,
Sugrįžta vėjas pailsėti. . .

Tiktai tiems tūkstančiams aukų,
Kurias nusinešė birželis,
Per eilę metų taip ilgų
Namo nenutiestas dar kelias...

PIRMOJI MOTINOS PAMOKA

Gerbiamasis Redaktoriau,

Esu kelių vaikų motina. Turiu daug neaiškumų auklėjimo klausimuose. Ypač yra sunku, kai vaikai pradeda teirautis apie naujos gyvybės atsiradimą. Mano motina, atsimenu, panašiose situacijose griebdavosi "gandro istorijos", bet žinau, kad mūsų tie jos aiškinimai nepatenkindavo. Būčiau labai dėkinga, jei savo laikraštį duotumėte praktiškų patarimų, kaip toje jautrioje srityje auklėti vaikus nuo pat mažens. Kaip tai atlikti, kada pradėti?

Atsakymo laukianti **M. B.**

Gerbiamoji Ponia,

Jūsų klausimas kiekvienai motinai labai aktualus. Vaiko auklėjimu reikia pradėti rūpintis labai anksti. Neperdėsiu pasakęs, kad dar prieš vedybą. Kartais vaiko nelaimingą gyvenimą gali nulemti triukšmingas medaus mėnesis. Daug įtakos kūdikio dvasiniam ir fiziniam plėtojimui turi neštumo laikotarpis. Apie tai jau buvo šiek tiek rašyta, ypač praėjusių metų Jūratės P. straipsniuose.

Daugelis mano, kad vaiko dorovinis auklėjimas turėtų prasidėti tik brendimo laikotarpy, nes pirmiau su skaisstybe surišti klausimai jam yra visai nesuprantami, neaktualūs ir neįdomūs. Bet tai yra labai klaidinga nuomonė. Vaiko dorovinis gyveni-

mas labai daug priklauso nuo jo kūdikystės, nuo jo pirmųjų gyvenimo metų. Todėl tėvų šventa yra pareiga atkreipti į tai dėmesį kuo anksčiau, nes greitai gali būti per vėlu. Visi šių dienų auklėtojai pabrėžia, kad geriau yra pradėti šios rūšies auklėjimą metais per anksti negu viena valanda per vėlai.

"Gandrų istorijos" yra labai nepedagogiškas išsigalvojimas. Tai tik pastumia vaiką ieškoti žinių kitur ir išmoko meluoti. Vaikas labai greitai supranta, kad tai, ką motina sako apie gandrą, nėra tiesa, todėl jis ir padaro išvadą: jeigu mama meluoja, dėl ko nemeluoti man?

Kai kurie mano, kad tėvams nepatogu apie tai vaikams kalbėti ir nėra net nė reikalo, nes vaikai savaime tai vėliau sužinos. Taip, žinoma, kad sužinos, bet koku keliu ir iš kokių šaltinių? Gal tos "žinios" jiems labai daug kainuos, gal nepataisomai užnuodys jų sąžinę, nes bus semiamos iš nuodingų šaltinių.

Dr. J. A. O'Brien, Fort Wayne vyskupo aprobuotoj ir labai rekomenduojamaj knygelėj "Sex — Character Education" labai griežtai įspėja tėvus: "Šių dienų lytiniais klausimais pripildytoj atmosferoj tėvų tyklėjimas yra tikras kriminalas. Vaikai šioj srity taip anksti yra reikalingi instrukcijų, kaip yra reikalingi ir maisto. Jei tėvai neduotų savo augantiems kūdikiams maisto, papildytų tikrą kriminalinį nusikaltimą. Kaip būtų galima jiems neprimesti panašaus nusikaltimo, jeigu savo augantiems kūdikiams neduotų to maisto, kurio reikalauja jų besivystą protai ir širdys?" (2 ps.).

Toliau autorius rašo: "Pirmoje vietoje tėvams krinta atsakinga pareiga išaiškinti lytinius klausimus savo mažyčiams. Jeigu jie šios parei-

gos neatliks, pavogs iš savo vaikų pagrindinę jų teisių dalį; jie įstums savo vaikus į klaidas, neaiškumus, apsigavimus, kuriuose jie išaugs sugriautomis asmenybėmis, nuskurdusiais jausmais, psichiniai pažeisti, dėl ko, gal būt, kankinsis iki mirties”

(3 psl.).

Pirmoji pamoka

Tur būt, to instruktavimo reikalingumu neabejos nė vienas protingas žmogus, bet gal dabar kils klausimas, kas jį turėtų pradėti, kada ir kaip. Pirmoji vaiko mokytoja turėtų būti motina. Šiame klausime labai gražių, praktiškų patarimų motinai duoda Hermine Thedy knygelėje “Motina, kūdikis ir Dievas”. Laisvai perduosime vieną, kitą sakinį.

Kai tu, motina, maudai savo kūdikį, sako ji, visuomet užrakink duris, kad niekas į kambarį neįeitų. Kartą gal kūdikis tave paklaus, dėl ko taip darai. Čia tau atėjo rimta valanda, kada gali savo kūdikiui duoti pirmą pamoką, kalbėdama apie jo kūno šventumą ir nepaliečiamumą. Gali panašiai jam kalbėti: “Tu, vaikute, dabar esi visai nuogas, ir tave tokį tegali matyti Dievas, kurs viską mato, ir tavo motina, kuri turi tavimi rūpintis. Kad tu būtum sveikas, aš turiu mazgoti tavo rankutes, kojukes, krūtinukę ir t.t. (Čia gali jam kalbėti apie visas kūno dalis). Jei manęs nebūtų namie, aš galėčiau kitam asmeniui šį darbą pavesti. Taip pat ir gydytojas galėtų tave apžiūrėti, jei sirgtum. Bet joks kitas žmogus iš įdomumo neturi į tai žiūrėti, kur aš dabar dedu ranką. (Parodyk ranką tas kūno dalis). Ir tu pats neturi leisti, kad kiti į tai žiūrėtų. Taip pat ir tu neturi tai liesti be reikalo. Su tomis kūno dalimis negalima žaisti. Jei tai darytum, Dievuliui labai nepatiktų, ir tu būtum blogas vaikas. Šias

dalys gali paliesti tik tada, kai yra būtinas reikalas. (Pasakyk jam aiškiai, kokie yra tie būtini reikalai. Tai bus du: natūraliniai reikalai ir švara). Į kitus vaikus, jeigu jie būtų neapsirengę, taip pat tu neturi žiūrėti, nei tų jų kūno dalių paliesti, apie kurias kalbėjau. Jei mažas vaikas loveleje nusispardo, tu turi tuoj jį užkloti. Jei kiti vaikai kitaip daro, yra labai negražu, tu su jais nedraugauk, nežaisk, nuo jų šalinkis. Dievuliui tokie vaikai nepatinka; jei tu su jais draugausi, ir tu nepatiksi.”

Daugiau įvairių minčių ir pavyzdžių gali ir pati motina išsigalvoti, čia mes tik pasistengėme įvesti į kelią. Žinoma, ne viską reikia kūdikiui aiškinti vienu kartu. Jo protelis dar yra silpnas, neišsivystęs, todėl daug minčių jame netelpa. Apie tai reikia kalbėti kiekviena pasitaikiusia proga. Jį auklėti reikia ne tik žodžiais, bet ir pavyzdžiu. Jei kartais jis pats arba kitas vaikas pasikelia marškinukus, reikia tuoj sudrausti ir paaiškinti, kad taip daryti netinka, negražu. Jeigu jis paklaus, dėl ko negražu, jam paaiškink panašiai, kaip aukščiau buvo minėta.

Kiekvienas aiškinimas turi būti pritaikytas vaiko amžiui, bet niekad negalima sakyti netiesos. Būtų labai didelė pedagogiška klaida, jei vaikui augant ir bręstant, vis nuolat turėtum “atitaisyti” tai, ką pirmiau buvai sakiusi. Neturi nieko nei atitaisyti, nei pakeisti, bet tik **papildyti**. Todėl visuomet sakyk tiesą, bet tokiais žodžiais ir tokiais pavyzdžiais, kurie vaikui būtų aiškiai suprantami.

Juozas Vaišnys, S. J.

Dievas sutvėrė moterį ne iš vyro galvos, kad ji jam įsakinėtų, ir ne iš kojų, kad ji būtų jo verge, bet iš jo šono, kad ji būtų arti jo širdies.

T a l m u d a s

KAM JIE YRA DĖKINGI

Prieš kurį laiką viename prancūzų šeimų problemoms gvildinti skirtame žurnale buvo paskelbti įdomūs daviniai, surinkti apklausinėjimo keliu iš Belgijos ir Prancūzijos klierikų, liečių šeimos vaidmenį pašaukimo pasirinkime. Atsakymai duoda visą eilę puikių minčių, kaip šeima gali ir privalo prisidėti prie pašaukimų pažadinimo ir jų išvystymo. Šis klausimas yra aktualus ir mums lietuviams, nes prieš akis turint Tėvynės tragediją “piūtis didelė, bet darbininkų mažą”.

Visų pirma seminaristai aiškiai pasisako, kad pašaukimas į kunigus yra didelė Dievo dovana. Ir todėl jie pirmiausia yra dėkingi Kūrėjui už jų išrinkimą ir pašaukimą savo vynuogyno darban. Jų pasirinktas kelias nėra tėvų noro, pageidavimų ar net pagaliau “spaudimo” padarinys. Juk yra parašyta: “ne jūs išsirinkote, bet aš jus išsirinkau”. Tačiau tas visai nereiškia, kad jie, jaunieji levitai, neįvertina pakankamai šeimos įtakos į jų pašaukimo pasirinkimą. Jie jokių būdu nepaneigia tėvų teisės turėti sūnų kunigą. Iš anketų kaip tik paaiškėja, kad jiems didelės įtakos turi kita taisyklė ir jie drąsiai tvirtina: “Nesant tikrai krikščionišką gyvenimą gyvenančių šeimų, nebus nei pašaukimų į kunigus”. Didžiausia dalis pašaukimų į dvasinę luomą savo šaknis turi kaip tik šeimos aplinkoj. Dar daugiau: galima drąsiai teigti, kad negali būti pilnutinės krikščioniškos šeimos, kurios tėvai netrokštų vieną kitą vaiką pašvęsti Dievo tarnybai. Suprantama, kad tas troškimas neprivalo būti savanaudiškas. Sūnaus kunigystė neprivalo būti suprantama kaip laimingo pomirtinio

gyvenimo bei dieviškojo atlyginimo laidas. Tuo labiau ji negali būti suplakta su medžiaginiu sūnaus, o kartais net ir su visos šeimos, ateities užtikrinimu. Kunigas neprivalo būti tik “kunigas tėvams”. Tačiau tėvai savo sūnų turėtų taip nuteikti, kad jis iš tikrųjų visai laisvai pasiduotų Dievo šaukimui, bet jokių būdu nesektų gimdytojų norų, jei jie būtų prieš jo vidinį nusistatymą. Geros rekolekcijos duoda pakankamai šviesos ir supratimo apie Dievo valią ir Jo kvietimą, kuriam krikščionys tėvai neturėtų priešintis.

Prisimintina, kad šeimos vaidmuo glūdi ne “pašaukimo davime”, bet atitinkamos dirvos paruošime, kad pašaukimas galėtų augti ir žydėti, jei Dievui patiktų ton dirvon pasėti sėklą. Dievas iš šeimos nelaukia ko kito, kaip tik geros, palankios atmosferos. Šeima turėtų gyventi tokioje dvasioje, kad pašaukimas į dvasinę luomą galėtų natūraliu būdu augti ir bręsti vaikų širdyse, bet niekad nėra leistina jį mėginti iššaukti prievarta bei kitomis dirbtinomis priemonėmis. Tai reikštų jaunojo žmogaus dvasios sužalojimą, kuris galėtų atnešti nepataisomos žalos tiek jam pačiam, tiek artimui. Labiausiai yra reikalinga tikrai religija persunkta šeimos dvasia, nes kiekvieno kunigo, kaip kunigo ir kaip žmogaus, pagrinde glūdi dvejopas elementas: geras, doras vyras ir sąmoningas krikščionis. Juk Dievo tarnas negali būti prilygintas molines kojas turinčiai statulai. Ir štai pamažu prieiname prie mūsų ieškoto mazgelio — šeimos uždavinio, kurį tegali išpildyti tik tai šeima ir kurio niekas kitas negali pakeisti: ji privalo išauklėti gerą vyrą

ir sąmoningą krikščionį. Tai yra daugiausia, ko galime iš šeimos laukti. Todėl yra galima drąsiai teigti, kad troškimas turėti kuo daugiau kunigų iš šeimos nieko ypatingo nereikalauja: pilnas krikščioniškas šeimos gyvenimo būdas šį uždavinį tikrai atliks. Prisiminkime, kad vien tik tai noras išvysti savo sūnų kunigu paskatins tėvus suteikti savo vaikams kuo geresnę krikščionišką išauklėjimą. Tačiau šis troškimas tuo dar nesibaigia. Jis turi ne tik didelės įtakos visam doriniam - religiniam vaikų auklėjimui, bet ir pačių tėvų auklėjimui. Tokie tėvai visada belsis į savo sąžinę klausdami, kaip jie savo šeimos krikščioniška aplinka prisideda prie krikščioniškos asmenybės formavimo vaikuose.

Iš tos be priekaištų tėvų laikyenos išplaukia tiek jų pačių, tiek jų vaikų teisinga pažiūra į medžiaginius turtus. Turtinumai labai dažnai yra viena didelių kliūčių pašaukimo sėklos, kurią pats Dangaus Tėvas pasėja žmogaus širdin, prigijimui, bren dimui ir sužydėjimui. Per didelis prisirišimas prie gyvenimo patogumų turi didelės neigiamos įtakos vėles niam kunigo darbui, kuris turi būti dirbamas krikščioniškojo neturto ženkle.

Šalia teisingo nusistatymo tiek į kunigystę, tiek į žemiškuosius turtus, jaunas žmogus turi taip pat įgyti teisingą supratimą ir dvasiškiui atitinkamą poziciją kitos lyties atžvilgiu. Negali būti jokios abejonės, kad tai, kas liečia vienokio ar kitokio luomo pasirinkimą, kiekvienas turi džiaugtis kuo pilniausia laisve. Todėl tiek gyvenimas moterystėje, tiek dvasiškio skaistybės įžado laikymas turi būti teisingai supratas. Tuose dalykuose jaunas žmogus niekada negali būti "uždarytas".

Šeimos prieglobstyje jaunam žmogui turi būti sudarytos sąlygos pažinti kitą lytį. Negatyvus apriorinis nusistatymas būtų labai žalingas apaštaltavimo darbui, kuris yra taip pat tar nyba kitai lyčiai. Šiame klausime labai tinka Pijaus XI žodžiai: "Skaistybė niekada nėra saugesnė kaip po tikros artimo meilės priedanga."

Iš tikrųjų yra labai svarbu, kad jau iš tėvų lūpų jaunuolis girdėtų, kas yra tas kunigas. Todėl tėvai šeimos ratelyje turėtų kalbėti apie švento gyvenimo kunigus, kuriuos jie pažinojo ar pažįsta. Jie turėtų iškelti vieną kitą kunigo asmenybės bruožą, pabrėžiant kunigo pašaukimo kilnumą. Neužmirština tačiau, kad į vaikus turi didesnės įtakos paties kunigo apsilankymas šeimoje, negu tėvų šnekos. Tėvai, kurie kunigus tik kritikuoja, neturėtų per daug stebėtis, jei nei vienas jų vaikų nesijaučia šaukiamas į dvasišką luomą. (Ką jau bekalbėti, kad daugelis kunigo klaidų savo šaknis turi kaip tik "skylėtame" šeimos auklėjime).

Pagaliau per pavyzdinę tėvų gyvenimą į kunigystę šaukiami vaikai yra ne tik formuojami, bet ir Dievo apdovanojami įvairiomis malonėmis. Ypatingai iš tėvo yra laukiama, kad jis virš visko būtų jiems tikro krikščioniško gyvenimo pavyzdžiu, nes tėvo elgesys labiausiai apsprendžiančiai veikia vaiko-jaunuolio pasirinkimą į gerį ar blogį.

Nesuklysimė pasakę, kad daug daug kunigų yra dėkingi motinoms už kunigystės idealo kilniausią supratimą. Tik vienas Dievas nežino, kiek tėvo ir motinos vidujinės aukos bei maldos prisideda prie sūnaus pašaukimo pasirinkimo ir prie teisingo kunigystės supratimo.

A. Nekrašas

ŠTAI, PAGALIAU!...

Kas jaunimą labiausiai domina, galime spręsti iš jo paties pasisakymų. Kai rekolekcijų ar konferencijų metu pasakai, kad kiekvienas parašytų kokį nors klausimą ir paduotų rekolekcijų vedėjui, tai, surinkęs lapelius, beveik visuomet randi bent pusę visų klausimų apie bučiavimąsi. Klausama, ar tai galima, ar leidžiama, ar tai nuodėmė.

Ir praėjusių metų anketoje ("L. L." 2 nr.) buvome idėję šį klausimą. Štai vieno laiško ištrauka: "Šis klausimas man yra labai neaiškus, ir aš norėčiau į jį gauti tinkamą ir teisingą atsakymą. Mano pažįstamo jaunimo tarpe apie tai yra labai daug abejonių. Jeigu jūs jį teisingai išspręstumėte, visiems būtų labai daug naudos".

Apie tai jau esame rašę "L. L." 1950 m. 4-tame numeryje. Kiek atsiename, ne visus tas straipsnis patenkino, Atsakymas nebuvo pakankamai aiškus. Todėl dar kartą šį klausimą plačiau aptarsime. Pagaliau juk reikia atkreipti dėmesį į gausius jaunimo laiškus ir, kiek bus įmanoma, duoti aiškesnį ir tikslesnį atsakymą.

Bučiavimo tikslas

Bučiavimą galime priskirti prie tų civilizuotų žmonių veiksmų, kuriais išreiškiama pagarba ir meilė. Nusi-

lenkimas, priklaupimas, nusiėmimas kepurės, paspaudimas rankos ir pa-bučiavimas yra beveik tos pačios rūšies veiksmas. Vienoje tautoje ar vienoje žmonių klasėje yra daugiau pri-giję vieni, kitoje kiti, bet jų visų reikšmė yra panaši.

Bučiavimo kilmė yra labai sena. Jo vartojimo aplinkybės labai įvai-rios. Bučiavimas dažnai sutinkamas bažnytinėse apeigose. Liturgijoje yra bučiuojami ne tik daiktai, bet ir as-menys. Dijakonas bučiuoja kunigui ranką, vyskupas bučiuoja į veidą vos išventintą jauną levitą. Rytų apeigo-se šis paprotys yra dar dažnesnis.

Bučiavimas, kaip pagarbos ir mei-lės pareiškimas, plačiai vartojamas ir civiliniame gyvenime: tikintieji bučiuoja kunigui ranką, vyrai — po-nioms, kareivis bučiuoja vėliavą, tė-vai — vaikus, vaikai — tėvus, vyras — žmoną, sužieduotinis — sužieduo-tinę. Visa tai yra taip įprasta, su-prantama, nekelia jokių abejonių nei problemų. Visos sunkenybės ir ne-aiškumai kyla tada, kai eina kalba apie bučiavimąsi tarp svetimų skir-tingos lyties asmenų. Čia ir kyla klausimas, ar toks bučiavimasis yra leistinas, ar nuodėmingas. Pažvelki-me, ką apie tai galvoja patys jaunuoi-liai, duodami keletą citatų iš jų at-siųstų laiškų.

Jaunimo nuomonės

A. K. rašo: "Mano nuomone, pa-sibučiavimas nėra per daug blogas da-lykas, bet nėra nė geras. Daugumas jaunuolių, ypač Amerikoje, iš pradžių bučiuojasi tik dėl to, kad tokia mada ir kad taip daro suaugusieji. Tai yra, galima sakyti, tik vaikiškas žaidimas ir suaugusiųjų pamėgdžiojimas. Bet vėliau pasibučiavimo gali ir nepa-kakti ir gali būti einama toliau, kas yra neleista ir nuodėminga. Aš tai

FILIPPO LIPPI

(1406—1469)

M A D O N A

Galleria Pitti, Florencija

Fra Filippo Lippi kai kuriu meno istorikų yra laikomas didžiausiu Florencijos mokyklos tapytoju iki Leonardo da Vinci. Bet gal tai yra per daug pasakyta. Tiesa, jo kūriniuose yra kažkas, ko gal būt nerandame kitų menininkų paveiksluose.

Filippo Lippi buvo vienuolis, bet pašaukimo vienuoliškam gyvenimui neturėjo. Apie jo gyvenimą, apie jo romansus su Lucrezia Buti yra prirašyta daug įvairiausių istorijų. Be abejo, tai buvo ypatingas žmogus, kuris ir į meną įnešė kažką ypatingą. Jo madonos daugiau yra panašios į gražias, elegantiškas pasaulietes moteris. Bendrai, šio perijodo mene vyksta lyg ir persilaužimas iš dvasinės išraiškos paveikslų į pasaulietiškus.

Įdomus yra F. Lippi madonų ir kūdikių vaizdavime. Jo madonų veiduose pastebimas moteriškas švelnumas, bet drauge ir kažkoks švelnus liūdesys. Jo vaizduojami kūdikiai yra gyvi, linksmi, kartais net atrodo išdykę. Daugiausia jo kūrinių yra Florencijos meno galerijose. Yra nemaža ir jo dekoruotų bažnyčių bei koplyčių įvairiuose Italijos miestuose.

palyginčiau su girtuokliavimu. Jei žmogus retkarčiais, ypatingomis progomis, truputį išgeria, negalima sakyti, kad jau būtų bloga, bet kai įpranta gerti per daug ir per dažnai, tai jau negerai”.

“L. L.” Skaitytoja: “Pasibučiavimas nebus nuodėmingas, jei tai daroma tik tyrai meilei išreikšti. Tačiau man atrodo, kad tikrą meilę galima parodyti kitokiais daug kilnesniais būdais: pasiaukojimu, atvirumu, gerais darbais.”

Kita mergaitė sako, kad bučiavimasis, jos nuomone, yra šventas dalykas, nes juo pareiškama meilė. Bet paskui ir pati prisipažįsta, kad mergaitė nuo tų bučinių kartais beveik praranda protą, apsvaigsta ir negali niekam pasipriešinti. Po to teliaka ašaros ir nusivylimas bei sau prikaišiojimas.

Aldona: “Šiuo klausimu aš laikau savo kapeliono nurodymų. Laikau bučiavimąsi neleistinu, jei tai daroma ne tarp sužadėtinų. Nuodėmės gal visuomet ir nebūna, nes dažniausiai berniukas galvoja, kad mergaitė tai labai patinka ir ji to laukia, o mergaitė galvoja, kad nepatogu jį supykinti, nors jokio noro ji pati tam neturi.”

Tremtinys: “Manau, kad bučiavimasis yra nuodėmingas, nes jis sukelia lytinius jausmus. Nenuodėmingas gali būti tik tada, kai tai daroma retomis ir ypatingomis progomis: kur nors toli išvažiuojant, išeinant į kariuomenę, grįžus iš tolimos kelionės.”

Leonas: “Manau, kad susitinkant ar išsiskiriant pasibučiuoti nėra nuodėminga. Tai yra beveik tas pat, ką ir paduoti ranką. Bet jeigu tai būtų tęsiama ilgiau, gali sukelti nuodėmingus jausmus ir, be abejo, jau bus nuodėmė.”

Kada nuodėmė, kada ne?

Minėtuose laiškuose randame labai sveikų minčių. Iš jų jau galime padaryti tam tikrą išvadą ir nuspręsti, kada bus nuodėmė ir kada jos nebus. Grynai teoriškai galvojant, atrodo viskas aišku: bučiavimasis savyje nėra blogas dalykas, priešingai, tai gali būti labai kilnus pagarbos ir meilės pareiškimas, bet kai šiuo veiksmu siekiama kokio nors lytinio malonumo, kai juo sukeliamos aistros, tada jis tampa blogas, uždraustas, nuodėmingas. Kaip visur moraleje, taip ir čia viskas priklauso nuo intencijos: jei tavo intencija gera, bus geras ir veiksmas, bet jei tą patį veiksmą atliksi iš blogos intencijos, blogam tikslui, tada jis bus nuodėmingas.

Tai yra teorija, ir ji visiems aiški. Visai kitaip su praktika. Kartais taip susipina visokios aplinkybės, geri ir blogi tikslai, girtinos ir peiktinos intencijos, kad sunku nuspręsti, ar veiksmas bus leistinas, ar nuodėmingas. Pačiam suinteresuotam asmeniui atrodo, kad jo tikslas yra geras, bet kitas tuoj supras, kad yra visai priešingai. Nemo iudex in propria causa — savo asmeniniuose dalykuose būti teisėju labai sunku. Pasitenkinti savo paties sprendimais dažnai bus labai pavojinga ir neprotinga, tad jei galima, būtų geriau pasiteirauti, ką kiti prityrę žmonės tuo klausimu mano.

Antra vertus, kitas asmuo taip pat ne visuomet gali neklaidingai spręsti apie kurio nors veiksmo morališkumą. Juk pirmoj vietoj tai priklauso nuo paties asmens, nuo jo prigimties, nuo sąžinės. Jeigu pastudijuosi ir literatūrą šiuo klausimu, nebus taip lengva susigaudyti. Karštakraujės lotynų kilmės tautos bus daug griežtesnės, jų auklėjimo literatūroje bučiavima-

sis yra beveik visuomet draudžiamas. Mat, jiems gali pakakti mažiausio akstino sukelti aistroms, todėl reikia daugiau atsargumo. Šaltesnių kraštų žmonės šiek tiek kitaip į šį klausimą žiūri. Amerikoje paprastai joks pedagogas griežtai nedraudžia bučiavimosi, bet pataria būti atsargiam ir neapgaudinėti savęs, nes iš esmės ir neblogas dalykas ir toks nekalts veiksmas jautriam jaunuoliui ar jaunuolei gali tapti pavojingas ir nuodėmingas. Visa tai priklauso nuo įvairiausių aplinkybių.

Bendrai, bučiavimasis gali būti pavojingesnis berniukui negu mergaitei. Mergaitė, kaip teisingai pastebi Daniel A. Lord, S. J. knygelėje „Love, Sex, and the Tenn-Agers“, daugiau pasiduoda tik švelniam afektui, jos aistros taip greitai nesukyla. Jai patinka, jeigu berniukas ją pabučiuoja, nes mano, kad ji yra simpatiška, patraukli. Ir berniukas gali nieko ypatingo nejaušti, jeigu jis pabučiuoja mergaitę, linkėdamas „labos nakties“, ar sutikęs po ilgesnio nesimatymo. Bet jeigu jis tai darys dažniau ir ilgiau, gali užsiliepsnoti jo aistros, ir jis daugiau nebus jų viešpats. Panašūs jausmai, be abejo, gali sukilti ir mergaitės širdyje, nors gal rečiau.

Taigi, viskas priklauso nuo būdo, kaip veiksmas yra atliekamas. Tie ilgi, „su išlaikymu“ bučiavimai, be kurių neapsieina beveik nė vienas šių dienų filmas, be abejo, nėra tik paprasti pagarbos ar meilės pareiškimai, bet aiškiai aistringi veiksmai, kuriuos būtų labai sunku pateisinti, kad nenuodėmingi. Tai yra ne kilnios meilės parodymas, bet pasidavimas aistrai.

T. G. Kelly, S. J. savo knygelėje „Modern Youth and Chastity“, pakalbėjęs apie bendruosius morališku-

mo principus, stengiasi juos pritaikyti atskiriems veiksams. Kalbėdamas apie bučiavimąsi, sako: „Kai kuriuose atvejuose morališkų principų pritaikymas yra labai aiškus, kituose be galo sunkus. Turėtų būti, pvz., aišku, kad šiais atvejais bučiavimasis arba glamonėjimasis yra tikrai nuodėmingas: a) jei tai daroma, peržengiant kuklumo ribas; b) jeigu vieno ar kito tikslas yra nešvarus; c) jeigu vienas ar kitas iš praktikos žino, kad tie veiksmai, nors atrodytų ir nenuodėmingi, paprastai abudu arba vieną iš jų priveda prie pusiausvyros praradimo ir prie nesuvaldymo.“

Taip pat turėtų būti aišku, kad du jaunuoliai, besiruošią moterystei ir vienas kitą tikrai mylį, nenusideda, parodydami vienas kitam savo meilę kukliu ir nuosaikiu būdu, jei gali užtikrinti, kad prieš jų norą sukilusias aistras galės lengvai suvaldyti. Lygiai nebus nuodėmingas pabučiavimas arba apkabinimas, vartojamas pagal dorus tautos papročius. Bendrai kalbant, tokie veiksmai nesukelia aistrų, o jeigu kartais ir sukeltų, tai jos gali būti lengvai suvaldomos.

Visų aplinkybių ir atsitikimų vienu ar kitu sakiniu negalima aptarti. Įvairiose šių dienų aplinkybėse ir beįsigaliojančiuose papročiuose kartais gali būti labai sunku teisingai spręsti. Pabučiavimas, kuriuo pirmiau lyg būdavo norima pasakyti „aš tave myliu“, dabar jau pradedamas vartoti, norint pasakyti „tu man patinki“ arba net „ačiū“. Berniukas, sakydamas mergaitei „labanakt“, vietoj paduoti ranką, ją pabučiuoja. Ar šie faktai jau yra galimi laikyti kaip prigiję papročiai, labai abejotina. Be abejo, jie lyg ir nuvertina tradicinę pabučiavimo reikšmę, ir praktika rodo, kad ne retai įstumia jaunuolius į pavojingą

padėti. Vis dėlto turime pripažinti, kad, nors mes nepritariame šiems beįsigalintiems pavojingiems papročiams, nors primename, kad jie gali vesti prie rimtų pavojų, negalima tvirtinti, jog nuosaikus pabučiavimas ar kuklus apkabinimas šiose beveik papročiais virtusiose aplinkybėse būtų nuodėmingas, jeigu tik rimtai stengiamasi saugotis galimų pavojų” (82 psl.).

Toliau autorius aiškina, kad paprastai visuomet bus nuodėmingas pabučiavimas ar glamonėjimas, jei tai daroma, siekiant lytinio malonumo. Tai yra leidžiama tik moterystėje. Bendrai, yra neįmanoma nustatyti aiškias taisykles visiems asmenims ir visiems atsitikimams. Reikia žiūrėti konkrečių atsitikimų. Nuodėmingumas gali priklausyti ne tik nuo paties veiksmo, bet ir nuo to veiksmo tęsimo, nuo asmens charakterio, nuo jo išsiauklėjimo bei bendro dorovės stovio. Dėl to kiekvienam jaunuoliui būtų labai naudingas asmeninis vadovavimas. Knygos ir žurnalai čia pilnai nepadės, saugiausiai galės tave vesti šiuo taip pavojingu keliu tik prityręs dvasios vadovas, jeigu jam atvirai išdėstysi savo problemas.

Reikia neužmiršti, kad neužtenka tik į save atkreipti dėmesį. Gal kuris nors veiksmas tau nesukels jokių sunkenybių, bet bus pavojingas ant-rajai pusei. Taigi, jeigu judu vienas kitą tikrai mylite, turite stengtis vienas kitą apsaugoti ir nuo nuodėmės, kuri yra didžiausia žmogaus nelaimė. Mergaitė turi saugoti ne tik savo skaistybę, bet ir savo mylimo berniuko. Tas pat sakyтина ir apie berniuką.

Visa tai trumpai suglaudžiant, galima pasakyti, kad bučiavimosi leistinumą nusprendžia **tikslas**, kuriam tai daroma. Norint žinoti, ar tai nuodėminga ar ne, reikia pagalvoti, ko-

kio jausmo, kokių minčių vedamas bučiuojiesi. Iš esmės blogo veiksmo net ir geriausias tikslas geru nepadaro, bet jeigu veiksmas yra geras arba indiferentiškas, tai blogu jį gali padaryti tik blogas tikslas. Mergaitę paimti už rankos, į ją pažvelgti arba ją pabučiuoti savyje nėra blogi veiksmai, bet jie gali tapti blogais ir nuodėmingais, jei tai bus daroma blogam tikslui arba iš blogos intencijos. Tokie veiksmai, galima sakyti, bus nuodėmingi dviem atvejais: 1) jeigu tai darai, norėdamas kokio nors lytinio pasitenkinimo, 2) jei tos intencijos ir neturi, bet žinai, kad šie veiksmai tau arba kitam sukels pagundų, kurios paprastai priveda prie nuodėmės. Nuodėmė reikia suprasti ne tik veiksmą, bet ir laisvą pasidavimą nešvarioms mintims. Vienas ar kitas šių dviejų atvejų paprastai bus tada, kai tie pasibučiavimai bus ilgi, kaip anksčiau išsireiškėme — “su išlaidymu”. Žinoma, gali būti nuodėmingi ir trumpi pasibučiavimai, bet daug rečiau.

Dar pora laiškų

Kai kam gal šios mintys atrodys per daug sausos, per daug abstrakčios, nutolusios nuo gyvenimo. Jaunimas nežiūri į viską taip realiai, visur mato poeziją. Vyresniųjų ne labai mėgsta klausyti, kurie lyg ir pavydėtų jiems tos jaunatviškos poezijos. Todėl paimsime dar porą ištraukų iš mergaičių laiškų, kurias ta “poezija” apvylė.

Aštuoniolikos metų mergaitė rašo: “Pastovesnių draugų iki šiol lyg ir neturėjau, todėl nežinojau, ką daryti iš džiaugsmo, kai prieš keletą savaičių visai atsitiktinai susipažinau su puikiu berniuku. Maniau, kad man jo visos pavydės, o aš būsiu laimingiausia mergaitė pasaulyje. Susipa-

žinau šokių metu mūsų kolegijoje. Aną kartą man paskambino ir pakvietė drauge važiuoti į kiną. Sutikau. Ne tiek patiko kinas, kiek kelionė su juo viename automobilyje... Kalbėjomės įvairiausiomis temomis. Jis mane sužavėjo savo protingumu, išsilavinimu ir ypač tamsiomis akimis. Kai privažiavom prie mano namų, norėjau jam padėkoti ir iššokti iš automobilio, bet jis mane sulaikė už rankos ir savo žavingomis akimis žiūrėjo man į veidą. Nujaučiau, ko jis nori, bet stengiausi išsisukti. Bet pagaliau ir man širdis lyg smarkiau pradėjo plakti. Pažvelgiau į mūsų buto langus — šviesos nebuvo, matyt, tėveliai jau miegojo. Daugiau nesispyriau, ir jis mane stipriai pabučiavo. Tada šokau iš automobilio ir nė nepasijutau, kai atsidūriau savo kambaryje. Ar buvau laiminga, nežinau. Manau, kad taip. Ilgai neužmigau, galvojau, svajojau. Iš ryto jačiausi labai pavargusi, neišmiegojusi. Visa tai, kas buvo, atrodė menkas malonumas. Vis dėlto gal būčiau galėjusi jaustis laiminga, jei ne vakar gauta žinia, kuri mane supurtė: tas mano "idealas", tas, kurio lūpas pirmą kartą savo gyvenime pajutau prie savųjų, jau beveik metai, kai susižiedavęs su kita! Ir kam jis mane bučiavo?... Ir kam aš buvau tokia kvaila, kad sutikau?... Verkiau, lyg maža mergaitė, jaučiausi labai nelaiminga."

Prie šio laiško nėra ko pridėti, viskas aišku... O štai kitos jaunuolės prisipažinimas: "Prieš metus pradėjau draugauti su Rimu. Diena iš dienos vis labiau jis man lipo prie širdies. Atrodė, kad nė mirtis negalėtų mudviejų vienas nuo kito atskirti. Jau planavom vestuves. Jo elgesys su manimi buvo labai korektiškas. Niekados nebuvom net pasibučiavę, bet meilės tikrai netrūko. Galvojom

apie tą dieną, kai aš būsiu jo, o jis mano.

Bet vieną kartą nei iš šio nei iš to ima ir paklausia, ar aš jį mylinti.

— Argi Tu nežinai, — atsakiau, — kam dar klausai?

— Žinoti žinau, bet dėl ko manęs niekad nepabučiuoji, jei myli?

Šitas klausimas man buvo visai nelauktas, todėl nežinojau, nė ką atsakyti. Visai negalvodama ištariau:

— O Tu ar kada nors mane pabučiavai?

To ir tereikėjo. Jis prišoko prie manęs ir pradėjo bučiuoti. Po to kiekvieną kartą, kai tik susitikdavome, be bučinių neapsieidavome. Kiekvieną kartą jis išsigalvodavo vis ką nors nauja. Pagaliau jam tų bučinių pradėjo ir nepakakti. Aš daug ir nesisipriešinau, nes maniau, kad tai tik padidins mudviejų meilę. Bet kaip apsirikau! Vietoj didėti, ta mudviejų meilė vis mažėjo. Diena iš dienos jis pradėjo keistis. Pradėjo ieškoti visokių priekabių, pradėjo man išmėtinėti, pats nežinojo, ką ir dėl ko. Man jis pradėjo vis labiau ir labiau nepatikti. Prieš kelias dienas gaunu laiškutį, kad jis manęs, jog mudviem reikia baigti draugystę, nes vis tiek gyvenime abudu kartu nebūsime laimingi. Nors to ir aš jau beveik laukiau, nors su ta mintimi ir aš sutikau, vis dėlto tas laiškutis mane pri-trenkė. Žuvo visos svajonės. Tas pasakų rūmas, kurį jau metai abudu statėme, pavirto griuvėsiais. Liūdna žiūrėti į sudužusią laimę, kaip klaiki ta griuvėsių krūva!.. Nėra tos dienos, kad apsieičiau be ašarų, niekas nemiela, nėra noro nė gyventi, nes gyvenimas atrodo be ateities..."

Štai iškalingai bylojęs pavyzdys, prie ko tie bučiniai priveda. Kiek tų laimės rūmų neleistini priešmoterys-

tiniai santykiai griuvėsiais pavertę, kiek meilės žiburių širdyse užgesino, kas besuskaitys? Juo skaistesniu susivaldymo keliu prie altoriaus eisi, juo laimingesnė bus tavo ateitis. Tad nevadink meilės parodymu tai, kas meilę žudo!

Jaunuoliai visuomet siekia to, kas aukšta, gražu ir kilnu. Tik stoka prietyrimo juos kartais pražudo. Ir peteliškė mano, kad žvakės liepsna jai suteiks malonumo, bet vargšėlė krinata žemyn, nudegusi sparniukus. Berniukas kartais mano, kad mergaitės sakys, jog jis „apkiautęs“ ir „nebajavas“, jeigu savo „vyriškumo“ bučiniiais neįrodys. Mergaitė mano, kad

berniukai pradės galvoti, jog ji ruošiasi į „minyškų stoną“, jei bučiuojama nesutiks. Tai labai klaidingos nuomonės. Gyvenimo praktika visai kitaip kalba. Bučiavimasis yra kilnus ir šventas dalykas, nenuvertink jo. Per ankstyvas ir per dažnas bučiavimo vartojimas, bus vien tik jo profanavimas. Turėk kantrybės, palauk tos dienos, kada bučiuodamas, neturėsi baimės sugriauti savo laimės rūmo, kada bučiavimas neapsunkins Tavo sąžinės, bet judviem abiem bus tikrai poetiška, švelni meilės kalba: „Tu mano, o aš Tavo amžinai!“

Juozas Vaišnys, S. J.

Religinis žvilgsnis į sportą

(Popiežiaus Pijaus XII kalbos, pasakytos Italų fizinio auklėjimo kongreso dalyviams, santrauka).

Rūpestis sportu atitinka mūsų laikų dvasią

Jūsų mokslinis kongresas aptarti sporto bei gimnastikos klausimus atitinka laiko reikalavimus. Jūs geriau nei kas kitas žinote, ką reiškia moderniam žmogui sportas. Koks jis įvairus, kaip plačiai paplitęs visose visuomenės klasėse, kokį gyvą susidomėjimą visur žadina ir kiek daug įtakos turi ir atskiriems asmenims, ir visuomenei, ir net tarptautiniam bendradarbiavimui.

Kongreso tikslas — surasti ir švieson iškelti dėsnius, kurių sportas bei gimnastika turėtų laikytis, idant pasiektų savo tikslą; dėsnių, kurie imami iš anatomijos, fiziologijos ir psichologijos mokslų, pagal naujausius jų atradimus.

Bet jūs pageidavote, kad Mes tartume žodį apie religines ir dorovines problemas, surištas su sportine veikla ir nurodytume jai tvarkyti normas.

Įvedamosios pastabos

Čia, kaip ir visur kitur, jei norime prieiti aiškių ir neklaidingų išvadų, taikytinas principas: **visa tai, kas padeda pasiekti tam tikrą apibrėžtą tikslą, turi laikytis taisyklių, paimtų iš paties tikslo.** Sporto bei gimnastikos artimiausias tikslas — išauklėti, išvystyti bei išugdyti kūną, padaryti jį statišku ir dinamišku; tolimesnis tikslas: taip jį paruošus, panaudoti siekti dvasinėms vertybėms — išvystyti asmens vidinį ir išviršinį aktyvumą. Bendriausias, bet kartu ir svarbiausias sporto tikslas — asmens

tobulinimasis; aukščiausias, apimęs kiekvieną žmogaus veiksmą — artėjimas prie Dievo.

Nustačius sporto bei gimnastikos tikslus, paaiškėja, kad jame reikia palaikyti visa tai, kas padeda pasiekti minėtus tikslus ir atmesti, kas prie jų neveda ir kas nuo jų nukreipia. Tai atsimindami, jūs pajėgsite visuomet teisingai išrišti sporto religines-dorovines problemas, kylančias jūsų sąžinėse.

Konkrečiau pritaikydami minėtą principą, turime paliesti atskirus veiksnius, iš kurių susideda sportinė veikla. Sporto veiksmų santykis panašus į kiekvieno meno veiksmų santykį. Mene yra svarbiausi šie veiksniai: instrumentas, menininkas ir instrumento panaudojimas. Sporto bei gimnastikos instrumentas — gyvas kūnas; menininkas — siela, su kūnu sudaranti natūralų vienumą; instrumento panaudojimas — sportinis aktyvumas.

Pasvarstykime kiekvieną šių veiksmų atskirai religinėje bei dorovinėje šviesoje ir pažiūrėkim, kas reikia žinoti apie kūną, apie sielą ir apie jų uždavinius sporto bei gimnastikos srityje.

Kūnas

Kas yra žmogaus kūnas su visais savo reiškiniais, mus moko įvairiausi mokslai: anatomija, psichologija, fiziologija, estetika ir kiti, mažiau svarbūs. Šie mokslai kasdien plečiasi ir nauji atradimai, vis daugiau atskleidžiami nuostabią kūno struktūrą ir jo dalių, net ir mažiausių, nepaprastą harmoniją, veda iš nusistebėjimo į nusistebėjimą. Jie atskleidžia vidutinį tikslingumą, pasireiškiantį tendencijų pastovumu kartu su plačiausiomis prisitaikymo galimybėmis. Jie atskleidžia statinės energijos centrus

šalia dinamiškosios, stumiančios į veikimą; atskleidžia mechanizmus, jei taip galima išsireikšti, kurie yra tokio tikslingumo, tokio jautrumo, kokių nerandame nei viename moderniausiame preciziškumo aparate. Kas liečia estetiką, visų laikų artistai — genijai ir tapyboje, ir skulptūroje, nors puikiai įstengę priartėti prie modelio, turėjo pripažinti neišreiškiamą kūno žavumą ir gyvybiškumą, kuriais gamta jį apdovanojo.

Religija ir dorovė visa tai pripažįsta ir priima. Bet taip pat ji žengia daug toliau pirmyn. Mokydama, kad visa tai reikia jungti su jų pirmąja kilme, kūnui suteikia šventumo charakterį, apie kurį nei gamtos mokslai, nei menas, savyje, neturi jokios sąvokos. Visatos Karalius puikiamam savo kūrybos vainikui, vienokiu ar kitokiu būdu iš žemės suformuotam, įkvėpė gyvybę, padarydamas kūną sielos buveine ir jos priemone. Vadinasi, medžiagą pakėlė dvasios tarnybon. Taip pasielgdamas, Jis suvienijo, mūsų protui sunkiai suprantamu būdu, dvasinį ir materialinį pasaulį. Ir tai ne vien tik išviršiniai, bet ir prigimtųjų vienumu. Iškeltas iki vertumo būti dvasios buveine, kūnas tapo išaukštintas iki Dievo šventyklos garbės su visais, net aukštesniais reikalavimais, kurie statomi Jam pašvęstam statiniui. Pagal Apaštalo žodį, kūnas priklauso Viešpačiui ir kūnai yra Kristaus sąnariai. „Ar nežinote“, sako jis, „kad jūsų sąnariai yra šventovė jumoje esančios Šventosios Dvasios, kurią turite iš Dievo ir nebesate savo pačių?... Garbinkite ir nešiokite Dievą savo kūne“ (I Kor. 6, 19-20).

Tiesa, dabartinė mirtingojo kūno padėtis jį sugretina su kitų gyvių kūnais, kurie lyg srovė nesulaikomai teka į sunykimą. Bet į dulkes grįžimas

nėra žmogaus kūno galutinis paskyrimas, nes iš Dievo žodžių žinome, kad jis iš naujo vėl bus pašauktas į gyvenimą, šį kartą amžiną. Išmintingasis Dievo planas, kuris vystosi lydimas Jo gailestingumo, panašus laukų kaitaliojimuisi. Sėjamas gendąs kūnas, kelsis negendąs. Sėjamas negarbėje, kelsis garbėje. Sėjamas silpnybėje, kelsis galybėje. Sėjamas gyvūninis kūnas, kelsis dvasinis” (I Kor. 15, 42-44).

Taigi, Apreiškimas apie kūną mums suteikia tokių žinių, kurių nei gamtos mokslai, nei menas nepajėgūs suteikti. Apreiškimas atskleidžia mums naujų kūno ypatybių ir pasta- to jį aukščiausių vertybių tarpan. Dėl to jis vertas dar didesnio dėmesio. Sportui bei gimnastikai šių religinių - dorovinių tiesų, jei jos tinkamai pritaikomos, nei truputį nereikia baimintis. Tačiau negalima užsi- merkus praeiti pro tas sporto formas, kurios prieštarauja teisingam kūno supratimui.

Reikia gerbti kūną, bet jo nebran- ginti besaikiiai. Sektinas šis nusista- tymas: rūpintis kūnu, kad jis stip- rėtų — taip; garbinti kūną, jį dievin- ti — ne ! Kaip negalima dievinti nei rasės, nei kraujo, taip ir kūno. Joks kūnas žmoguje neužima pirmos vie- tos: nei žemiškas ir mirtingas, kaip jis yra dabar, nei garbingas ir sudie- vintas, koks jis bus kada nors. Nes ne kūnui, kilusiam iš žemės, priklaus- so pirmenybė, bet sielai, kilusiai iš Dievo.

Ne mažiau yra svarbi kita, šv. Rašte randama tiesa. Šv. Povilas laiške Romėnams rašo: “Matau savo sąnariuose kitą įstatymą, pasiprieši- nantį mano proto įstatymui ir daran- tį mane belaisvį nuodėmės įstatymo, kuris yra mano sąnariuose” (7, 23). Negalima gyviau išreikšti dramos,

lydinčios kasdieninį žmogaus gyveni- mą. Pasireiškia kūno instinktai ir jė- gos smaugia sąžinės balsą ir nuo tos dienos, kai per gimtąją nuodėmę dva- sios valdžia ant kūno tapo palaužta, jos dažnai persveria kasdienes ge- ros valios pastangas.

Kūno pratybose reikia skaitytis su šiuo faktu. Kaip yra sporto bei gim- nastikos rūšių, savo grynumu pade- dančių pažaboti instinktus, taip yra sporto bei gimnastikos rūšių, instink- tus žadinančių. Gi nesuvaldyti ins- tinktai pavojingai nuodija mūsų sie- lą. Sporte bei gimnastikoje, ritmikoje ir šokiuose yra tam tikro nudizmo, kuris nei reikalingas, nei priderantis. Prieš nederamą sporto bei gimnasti- kos būdą religija ir dorovė taria savo griežtą “Veto”. Sportas bei gimnas- tika negali įsakyti ir viešpatauti, bet padėti ir tarnauti.

Siela

Tikrumoje, ką padėtų rūpestis kū- nu, jei tuo nebūtų tarnaujama sielai — kilnesniam, pastovesniam tikslui? Sportas, nepadedąs reikštis sielai, yra beprasmis sąnarių miklinimas, greit prabėgęs reiškinys, trumpas džiaugsmas. Norėdamas atitraukti savo klausytojus nuo žemos materia- listinės galvosenos ir atvesti prie dvasiškos, Jėzus Kristus didžiajam Kafarnaumo pamoksle pasakė: “Dva- sia yra, kuri gaivina, kūnas nieko ne- padeda” (Jon. 6, 64). Šie dieviški žo- džiai, išreiškia pagrindinį krikščio- niškojo gyvenimo dėsį, tinka ir sportui. Siela yra kiekvieną išviršinį veiksmą apsprendžiantis veiksnys. Ne smuiko veiksmu gimsta meliodi- jos, bet smuikininko, be kurio net ir tobuliausias smuikas — nebylus. Pa- našiai sporte bei gimnastikoje. Jei siela apleistų kūną, jis taptų nejudan- čia mase. Taigi, ir čia pagrindinis ele-

Sanseverino

Madona

mentas — dvasia, siela, ne kūnas — instrumentas, priemonė.

Todėl vertinant sportininko asmenį, negalima remtis vien tik jo laimėjimais. Sąžinė reikalauja laikytis viršuj nurodytos vertybių eilės. Kad nebūtų labiau vertinamas tas, kuris turi stipresnius raumenis, bet tas, kuris pajėgesnis juos subordinuoti dvasiai. Antras religinės - dorovinės tvarkos reikalavimas irgi paremtas ta pačia vertybių gradacija: visuomet draudžiama kūno naudai aukoti neliečiamus sielos interesus. Meilė, teisingumas ir orumas, tiesa ir lygybė, padorumas ir drovumas, rūpestis gyvybe ir sveikata, šeima ir profesija, geras vardas ir žmogaus garbė sportinėje veikloje negali būti subordinuoti laimėjimų garbės troškimui. Kaip visur, taip ir čia, pasisiekimas ne visuomet yra asmens dorovingumo garantija.

Trečias reikalavimas — sporto užimama vieta tarp žmogaus užsiėmimų. Kokia sporto vertė žmogaus gyvenimo rėmuose? Vadovaujantis sveiku, natūraliu protu, ir dar daugiau — krikščioniškąja sąžine, kiekvienas gali teisingai spręsti. Būtent — užsiėmimas sportu ir pasisiekimai bei laimėjimai nėra nei būtinas užsiėmimas, nei būtinos gyvenimo vertybės, o tik pagelbinis priedėlis. Iškelti sportą iki aukščiausio gyvenimo tikslo žmogui iš tikrųjų būtų perdaug menka, perdaug maža. Daug aukštesni siekimai ir troškimai sudaro jo tikrąją vertybę.

Visų pareiga išlaikyti teisingą sporto sąvoką. Ne dėl to, kad būtų sumažintas džiaugsmas sportu, bet dėl to, kad būtų apsaugota nuo pavojaus dėl jo apsileisti svarbesnėse pareigose, kurias uždeda žmogaus vertės supratimas, pagarba Dievui ir sau pačiam.

Nenorėtume užbaigti šio samprotavimo, nepalietę ypatingos žmonių kategorijos, labai pagausėjusios dėl dviejų paskutinių karų. Tai yra žmonės, kurie dėl fizinių ar psichinių trūkumų negali užsiimti jokių sportu. Dėl to, ypač jaunesnieji, skaudžiai kenčia. Mes sveikintume, jeigu mūsų kartoje senasis posakis "Mens sana in corpore sano" kuo daugiau taptų realybe. Tačiau negalime tylomis praeiti pro tuos, kurių žemiškasis likimas visai skirtingas. Jie yra išimtis anai, senajai išminčiai. Kasdien randame daugybę pavyzdžių, be tų, žerinčių istorijos vieškelyje, kurie rodo, kad sveika siela, net didvyriška, geniali ir didi gali gyventi silpname, net defektyviame kūne. Kiekvienas žmogus, kaip jis bebūtų ligotas ar fiziniai nuskriaustas, vykdo paslaptinę Dievo misiją. Jei toks žmogus, gerai nusiteikdamas, pildys Dievo valią, jos

palaikomas, pajėgs saugiai pereiti savo gyvenimo erškėčiuotus takus ir be sporto džiaugsmo. Pasireikš jo charakterio kilnumas ir bus didžia-dvasiškumo ženklas, jei jis matys kitus be pavydo žaidžiant ir džiaugiantis ir net mokės pasidalinti su jais jų džiaugsmu. Iš kitos pusės, broliškai elgdamiesi, sveikieji ligotajam privalo parodyti tikrą supratimą ir gerą širdiškumą. Ligonis savo nelaimėje neša ir kitų sunkumus. Sveikieji, kurie irgi negali būti laisvi nuo kryžių, ras džiaugsmo savo energiją koku nors būdu pašvęsdami brolio tarnybą. “Nešiokite vienas kito naštas ir taip įvykdysite Kristaus įstatymą” (Gal. 6, 2). “Jei ką kenčia vienas sąnarys, kenčia visi drauge sąnariai; arba jei vienas sąnarys yra pagerbiamas, džiaugiasi drauge visi sąnariai” (I Kor. 12, 26).

Sporto praktika

Lieka dar tarti žodį apie sporto praktiškas priemones, kad sportinė veikla pasiektų savo tikslą, išsaugotų tikrąsias vertybes ir pašalintų piktnaudojimus.

Kiekvienas žmogaus veiksmas ar jo praleidimas, yra subordinuotas natūraliajam įstatymui, pozityviems Dievo įstatymams ir kompetentingam žmogiškajam autoritetui. Praktiškai šis trejopas įstatymas yra vienas : Dievo valia, pareikšta įvairiu būdu. Turtingajam Evangelijos jaunikaičiui Viešpats trumpai atsakė: “Jei nori įeiti į Gyvenimą, laikykis įsakymų”. O atsakydamas į klausimą “kokių?” Jis nurodė dešimtį Dievo įsakymų (Mat. 19, 17-20). Tas atsakymas tinka ir čia. Norite tinkamai elgtis sporte ir gimnastikoje? Laikykitės įsakymų !

Pirmoje vietoje atiduokite Dievui priklausančią garbę ir pašventinkite

Viešpaties dieną, nes nei sporto negalima išlaisvinti iš religinių prievolių. “Aš esu Viešpats, tavo Dievas”, kalba Aukščiausiasis Dekaloge. “Neturėk kitų dievų, tik mane vieną”. Kūnas nei sporte negali būti Dievas! Būtų grįžimas į pagonybę. Panašiai su 4-ju įsakymu. Ištikimumas šeimai ir pareigos jai turi būti pastatytos aukščiau už sportą ir jo sambūrių reikalavimus.

Taip pat Dievo įsakymais yra apdrausta kiekvieno gyvybė ir sveikata. Todėl ir sporte nei savo, nei kito gyvybės ar sveikatos nevalia išstatyti į rimtą pavojų.

Dieviškųjų įsakymų yra gaivina-mos ir senovės pagonių atletų taisyklės, kurias rimti sportininkai laiko nepažeidžiamais sporto, žaidimų bei rungtynių įstatymais ir garbės punktais. Suminėti: orumas, ištikimumas, riteriškumas, dėl kurio vengiama, kaip garbės suteršimo, klastin-gumo ir apgaulės; priešininko geras vardas ir garbė turi būti tiek pat branginami, kaip ir savo paties.

Taip sporto rungtynių laukas tampa žmoniškųjų ir krikščioniškųjų dorybių lavinimosi vieta. Ir toks jis turi būti, kad ir kažin kiek tai kaštuo-tų ! Sportui reikia viršinti save patį, idant pasiektų jam privalomus dorovinius tikslus ir būtų apsaugotas nuo materialistinių tendencijų, nesuma-žintų savo vertybių ir savo kilnumo.

Tikimės pakankamai palietę svarbiausius religinius - dorovinius klausimus, sujungtus su jūsų kongreso bendrąja tema — “Išsivystymo amžius ir fizinė veikla”. Religiją bei dorovę sporte reikia laikyti kaip lyg-svaros, harmonijos, tobulumo apraišką ir kaip stiprią paramą, pildant kitas pareigas.

Džiaukitės tad teisingo sportavimo smagumais ir neškite žmonėms

GIMTOJI NUODĖMĖ

Kiekvienas tikintysis yra dėkingas Kristui už atpirkimą. Pirmieji tėvai, peržengdami Dievo įsakymą rojuje, prarado pašvenčiamąją malonę, tokiu būdu užtrenkdami sau ir visai savo ainijai duris į dangų. Tačiau Dievo Sūnus, pasigailėjęs puolusios žmonijos, savo kančia ir mirtimi mums naujai nupelnė tą prarastą brangų turtą. Išganytojo neatpirkti, kiekvienas būtume tokie ir pasilikę, kokie gimdami atėjome į šį pasaulį: Dievo priešai ir dangun nepriimtini nusidėjėliai.

Prieštaranga tikėjimo tiesa

Nieko stebėtina, kad Bažnyčios skelbiamas mokslas apie gimtąją nuodėmę toks nesuprantamas ir neteisingas atrodo. Kad žmogus, peržengdamas Dievo įsakymą, Jį įžeidžia ir yra vertas bausmės, kiekvienam aišku. Tačiau kad visai nieko nepadaręs vaikas būtų ne vien baudžiamas už savo tėvų nusikaltimus, bet ir laikomas prasižengėliu, atrodo

tai, kas jame gera, kad vis labiau klestėtų fizinė ir psichinė sveikata, o kūnai taptų vis pajėgesni tarnauti dvasiai. Bet tarp visos karštingos ir svaiginančios sportinės veiklos neužmirškite svarbiausių gyvenimo vertybių: sielos, sąžinės ir virš visko esančio Dievo.

Iš "L'Osservatore Romano"
1952 m. 263 nr. —

G. S. J.

negali būti nieko neteisingesnio. Bet Bažnyčia kaip tik tai liepia tikėti. Štai keletas jai daromų priekaištų:

1. Kaip galima tikėti, kad Dievas užskaitytų svetimas nuodėmes? Priešingai, Jis atleidžia net mano paties padarytasias. "Tu sakai", prikiša šv. Augustinui tūlas Julijonas, "kad gimę vaikai kalti ne sava, bet svetima kalte. Tačiau negirdėtas dalykas, kad kas nekaltai sąžinei užskaitytų kito padarytą nusikaltimą. Tai būtų beširdžio barbaro, nebeturinčio net kibirkštėlės teisingumo j a u s m o , sprendimas."

2. Negalimas dalykas, kad išmincingas ir geras Dievas dėl vieno žmogaus nusikaltimo baustų visą žmoniją. Tačiau ar ne taip yra pagal Bažnyčios mokslą? Dėl vienos, ir svarbiausia — svetimos — nuodėmės visi esame šioje žemėje kamuojami vargų, mūsų siela nepalaujamai turi kovoti su žemais geiduliais, ir galų gale kiekvieno laukia gąsdinanti mirtis. Net nieko pikta nepadarę kūdikiai turi amžinai kentėti dėl kito kaltės, jei miršta be krikšto!

3. Nuodėmė yra kažkas asmeniškai, kitam neperduodama. Aš gi nesu atsakingas už kitų žmonių daromas nuodėmes. Kas drįstų tvirtinti, kad aš esąs vagis ir plėšikas, jei toje pačioje gatvėje gyvenęs asmuo apiplėšė banką? Tačiau turime tikėti, kad Adomo nuodėmė pereina į jo palikuonių sielas. Kam tada dar turėčiau stengtis nuodėmės vengti, jei mano siela visvien bus kitų padarytomis nuodėmėmis supurvinta?

4. Bažnyčia moko, kad kiekvieno naujagimio siela sutepta nuodėme. Tačiau iš kitos pusės ji taip pat tvirtina, kad kiekviena siela paties Dievo sukuriama. Išeitų, kad Dievas yra nuodėmės autorius. Bet tai visiškai nesuderinama su Jo šventumu.

Priekaištams atremti ir savo tikėjimui geriau suprasti, kiekvienas krikščionis turėtų žinoti, kas iš tikrųjų ta gimtoji nuodėmė yra.

Gimtoji nuodėmė yra tikra nuodėmė

Gimtajai nuodėmei duotas toks vardas todėl, kad kiekvienas žmogus su ja gimsta. Yra buvę klaidatikių, neigusių gimtąją nuodėmę mummyse. Pirmieji tėvai, skelbė kai kurie iš jų, mums pakenkė vien savo blogu pavyzdžiu. Kai kurie protestantai neigia gimtosios nuodėmės žmoguje, bet ją laiko nuodėme perkelta žodžio prasme. Gimtoji nuodėmė pagal juos yra šios žemės vargai, mirtis ir aistros, atėję į pasaulį dėl Adomo prasižengimo rojuje. Bažnyčia visuotiniame Tridento susirinkime yra panašius aiškinimus pasmerkusi ir paskelbusi tikėjimo tiesa, jog gimtoji nuodėmė yra nuodėmė ne kokia perkelta, bet tikra ir tiesiogine to žodžio prasme, kiekvieno žmogaus atsinešama į šį pasaulį.

Kas yra nuodėmė?

Nuodėmė yra laisvas dorovinės tvarkos nesilaikymas. Kitais žodžiais, nuodėmės esmė susideda iš dviejų elementų: 1. dorovinės tvarkos nesilaikymo ir 2. laisvos valios. Kiekvienam aišku kad ten, kur nėra laisvos valios, nėra nuodėmės: Pavyzdžiui, Dievo nustatyta dorovinė tvarka draudžia žaloti kito asmens nuosavybę. Mano draugas, įpratęs vaikščioti miegodamas, naktį eidamas, apverčia stalą ir sudaužo brangų televizijos aparatą. Tokiu būdu peržengia dorovinę tvarką, bet nepadarо jokios nuodėmės ir nėra įpareigotas atlyginti man padarytą žalą, nes tuo metu neturėjo laisvos valios.

Bet kaip gali tik ką gimęs vaiku-tis būti su nuodėme, jei tam reikalin-

ga laisva valia? Tam suprasti būtina skirti gimtąją ir asmeninę nuodėmę.

Asmeninė ir gimtoji nuodėmė

Nuodėmė — laisvas dorovinės tvarkos nesilaikymas — yra arba pats nuodėmingas **veiksmas**, kuriuo peržengiama dorovinė tvarka arba iš to veiksmo kilęs nuodėmingas **stovis**. Nuodėmė šia antrąja prasme — stovis — suprantama, pavyzdžiui, kai sakome, jog išpažinties sakramentas nuplauna, naikina nuodėmes. Ir po išpažinties pasiliks faktas, kad padariau nuodėmingą veiksmą. Net pats Dievas negali įvykusių dalykų padaryti nebūtais. Tačiau išpažintis pakeitė mano stovį: prieš ją buvau nusidėjėlis, Dievo priešas; po jos — išteisintas, Viešpaties draugas.

Gimtoji nuodėmė yra toks nuodėmingas stovis, nuodėmingo veiksmo pasekmė. Tačiau ji tuo skiriasi nuo asmeninių nuodėmių, kad yra kilusi ne iš mano paties padaryto, bet iš Adomo nuodėmingo veiksmo. Kai kurie teologai aiškina, jog mūsų kiekvieno valia koku nors būdu turėjo dalyvauti Adomo nusižengime rojuje. Mat pagal juos niekas negali būti tikra prasme nusidėjėliu, jei pats asmeniškai nenusideda. Tam yra išgalvoję įvairias teorijas. Viena iš jų, pavyzdžiui, dalyką taip aiškina: Adomas buvo visos žmonijos atstovas ir veikė mūsų visų vardu. Taip, sakysim, globėjas savo nepilnamečio auklėtinio vardu daro sutartis, įsipareigojimus ir t.t. Kaip civilinis įstatymas globėjo veiksmus laiko globojamojo veiksmiais, taip ir Adomo valia peržengti Dievo įsakymą buvo kartu ir mūsų valia, ir tokiu būdu visi su juo nusidėjome.

Bet kas tvirtintų, kad vaikas yra girtuoklis, jei jo globėjas pasigeria? Arba kam ateitų į galvą Višinskio

FILIPPO LIPPI

MARIJOS MALDA

Galleria Uffizi, Florencija

melus Jungtinių Tautų posėdžiuose užskaityti kiekvienam sovietų piliečiui, nes jis juos atstovauja? Tokios ir panašios teorijos tik daugiau aptemdo tą ir taip jau daug neaiškumų sukeliančią tikėjimo tiesą. Laisva valia, be kurios nėra nuodėmės, yra ne manyje, bet pirmajame žmonijos tėve, ir jame viename. Tik jis vienas atsakingas už savo nuodėmingą veiksmą ir jo pasekmes mumyse.

Bet tada gimtoji nuodėmė iš tikrųjų yra visai kitos rūšies? Visiškai tiesa. Daugelis šio straipsnio pradžioje suminėtu priekaištų yra kilę kaip tik dėl to, kad ta tiesa išleidžiama iš akių ir, išgirdus minint gimtąją nuodėmę, tuojau galvojama asmeninės

nuodėmės sąvokomis. Tačiau gimtoji nuodėmė yra nuodėmė tikra to žodžio prasme, turinti abu esminius nuodėmės elementus — laisvę ir dorovinę netvarką.

Dorovinė netvarka mumyse

Dievas, sutverdamas pirmąjį žmogų, galėjo jį ir palikti su žmogiška prigimtimi. Tačiau Viešpaties begalinis gerumas tuo nepasitenkino: nutarė jį išaukštinti, padaryti savo paties dieviško gyvenimo dalininku, su dievinti. Tam tikslui į žmogaus prigimtį įdėjo dieviškojo gyvenimo pradą, kuriuo tvarinys gyvena paties Dievo gyvenimu — pašvenčiamąją malonę. Tokiu būdu žmogus tapo

Dievo vaikas, buvo priimtas į dieviškąją šeimą ir jo laukė brangus paveldėjimas — amžinas džiaugsmas ir laimė, regint Dievą veidu į veidą danguje.

Į tokį savo prigimtį išaukštini-
mą Adomas neturėjo jokios teisės. Sakysim, vieną gražią dieną gaunu iš nepažįstamo turtuolio laišką, kuriuo praneša dovanojęs man puikius gražius namus. Kiekvienam aišku, kad prieš tai į juos neturėjau jokios teisės, negalėjau reikšti jokių pretenzijų; tikrumoje man net nė į galvą nėra atėję, kad tas namas galėtų būti mano. Panašiai ir dieviškojo gyvenimo pradai, tas brangus turtas, suteiktas pirmajam žmogui, buvo visiškai laisva, niekuo nenupeļnyta dovana. Ir jis Viešpaties buvo duotas Adomui ne kaip atskiram asmeniui, bet skirtas paveldėti visai jojo aini-
jai. Kaip tėvai gimusiam vaikui perduoda visa, ką jų prigimtis turi, taip ir Adomo palikuonys būtų iš jo paveldėję tokią pačią prigimtį — su joje įdėtu dieviškojo gyvenimo pradų — pašvenčiamąja malone. Tokia buvo Dievo nustatyta tvarka.

Be pašvenčiamosios malonės Viešpats pirmąjį žmogų apdovanojo taip pat ir kitomis vertingomis dovano-
mis : nemirtingumu, laisve nuo skausmo ir kentėjimų; jo žemoji prigimtis buvo visiškoje proto ir valios kontrolėje. Tos dovanos taip pat Dievo buvo skirtos visai žmonijai paveldėti. Deja, pirmasis žmogus rojuje nu-
puolė ir nuodėme prarado pašvenčiamąją malonę ir tas kitas dovanas. Kadangi jo prigimtis liko be minėto dieviškojo gyvenimo prado, vien tokią jis tegalėjo perduoti ir savo vai-
kams: niekas negali duoti kitam to, ko pats neturi. Tokiu būdu kiekvienas gimstame be pašvenčiamosios malonės. Tačiau pagal pirmąjį

Dievo sutvarkymą ji turėtų būti mūsų sieloje. Tai ir yra dorovinė netvar-
ka.

Atsakymas į priekaištus

Gimtąjai nuodėmei daromi prie-
kaištai dar daugiau išryškina jos es-
mę. Pažvelkime į juos:

1. Kaip galima tikėti, kad Dievas užskaitytų svetimas nuodėmes ?

Tas priekaištas turėtų pagrindo, jei tvirtintume, kad mums užskaito-
mas Adomo nuodėmingas veiksmas. Bet to niekas nesako. Jis pats, ir tik jis vienas, kaltas dėl savo rojuje pa-
darytos nuodėmės ir jos pasekmių mummyse. Jei tėvas prašvaisto turtą ir vaikai gimsta varge, niekas jų ne-
kaltina lėbavimu. Tačiau jie neša iš tėvo veiksmo kilusias pasekmes: tų vaikų skurdus stovis yra kilęs iš tėvo netvarkingumo.

2. Negalimas dalykas, kad išmin-
tingas ir geras Dievas dėl vieno žmo-
gaus nusikaltimo baustų visą žmoni-
ją.

Visiškai netiesa, kad Dievas nu-
baudė visą žmoniją dėl vieno žmo-
gaus kaltės. Jei kas pameta dovaną, benešdamas namo, ar jo šeima drįstų sakyti, jog baudžiama geradarių, do-
vaną davusio, jei tas nebeduoda ki-
tos? Kaltintinas ne Dievas, bet tą do-
vaną praradęs Adomas.

Bet mirtis, šios žemės vargai, žė-
mųjų polinkių atpalaidavimas — ar
visa tai nėra bausmė už Adomo nuo-
dėmę? Visiškai ne. Žmogaus prigim-
čiai visai natūralu augti, gyventi ir
mirti. Tas pat pasakytina apie kovą
tarp aukštųjų idealų ir žemųjų geidū-
lių : kadangi žmogus yra sudėtas iš
dvasios ir medžiagos — sielos ir kū-
no — kurių kiekvienas turi skirtin-
gus, dažnai susikryžiuojančius polin-
kius, ta kova išplaukia iš pačios mū-
sų prigimties. Jei kas nori, gali tai

vadinti bausme, bet neturėtų pamiršti, kad visos tos dovanos mūsų prigimčiai visiškai nepriklausė, bet Dievo buvo laisvai pridėtos, „viršnorminės“.

Bet kaip su kūdikiais, mirusiais be krikšto? Neteisingai sakoma, kad jie turį amžinai kentėti. Jie neina į pragarą, nei į skaistyklą. Tiesa, į dangų patekti negali, tačiau į jį neturi jokių teisių. Po mirties jie pažįsta ir myli Dievą, tačiau daug netobuliau negu palaimintieji danguje, ir dėl to jų laimė žymiai netobulesnė. Jei Dievas žmogaus nebūtų pašaukęs antgamtiniam gyvenimui, visa žmonija būtų vien tokią teturėjusi.

Nvienas gal pasakys, kad neteisinga vieniems duoti, ko kiti (be krikšto mirę vaikai) neturi. Bet Dievas nebūtų buvęs neteisingas, jei, Adomui išbarsčius duotas dovanas, būtų mus taip ir palikęs. Ar Jis dėl to tapo neteisingas, kad vėl davė dovanų? Jei iš neturtingų našlaičių šeimos vieną įsūnių, atiduodamas paveldėti savo turtus, ar esu dėl to neteisingas jo broliams?

3. Nuodėmė yra kažkas asmeniškai, kitam neperduodama. Tačiau turime tikėti, kad Adomo nuodėmė pereina į jo palikuonių sielas.

Adomo nuodėmingas veiksmas yra jo vieno padarytas ir mums neperduodamas. Tačiau į mus pereina to veiksmo pasekmės.

4. Bažnyčia moko, kad kiekvieno naujagimio siela sutepta nuodėme. Išeitų, kad Dievas yra nuodėmės autorius, nes kiekviena siela Jo betarpiškai sukuriama.

Daugelis dalyką klaidingai supranta. Jie vaizduojasi sielą kaip gražią, baltą staltiesę, ant kurios užtekšta didelė, biauři, sutepanti rašalo dėmė — gimtoji nuodėmė. Jei kieno vaizduotei padeda staltiesės paveiks-

las, tai gimtoji nuodėmė joje yra ne kokia nors dėmė, bet pagražinimų ir išsiuvinėjimų trūkumas. Pašvenčiamoji malonė sudieviną sielą, padaro ją nežemiškai gražią, panašiai kaip meniškais raštais išsiuvinėjimas padaro paprastą drobės gabalą vertingą ir puikiai staltiese. Tačiau tokių papuošalų nebuvimas medžiagos nesutepa ir nesudrasko.

Iš to taip pat seka, kad Dievas netveria gimtosios nuodėmės, nėra jos autorius. Kvaila būtų sakyti, kad drobės audėja išaudžia papuošalų staltiesėje nebuvimą.

Pora klausimų

Bet Dievas Adomui atleido padarytą nuodėmę ir grąžino malonę; kodėl tad Adomas jos neperdavė savo vaikams? — Dėl to, kad tai buvo asmeninė dovana. Dievas būtų galėjęs ir sugrąžintą malonę padaryti paveldima, tačiau to nepadarė. Tarsi bijodamas patikėti tos brangios dovanos Adomui, kad vėl nepamestų, dabar pats betarpiškai ją suteikia kiekvienam žmogui. Dėl to tiek nusidėjėlių, tiek teisiųjų vaikai gimsta lygiai be pašvenčiamosios malonės.

Tačiau šv. Raštas sako, jog gimtąją nuodėmę esame nusipelnę Dievo pyktį; šv. Paulius vadina mus „rūstybės vaikais“ (Ef. 2-3). — Apaštalo vartojamas išsireiškimas yra hebraizmas, Senovės žydų kalboje ko nors „neapkęsti“ reiškė „mažiau mylėti“. Tą patį išsireiškimą vartojo ir Kristus: „Jei kas ateina pas mane ir nelaiko neapykantoje savo tėvo, motinos, žmonos, vaikų, brolių, seserų, o taip pat ir savo sielos, negali būti mano mokiny“ (Lk. 14-26). Jėzus, kaip kiekvienam aišku, reikalauja ne neapkęsti savo tėvų ir giminių, bet mylėti mažiau už Dievą. Jei sakoma,

kad Dievas nekenčia arba rūstinasi ant žmogaus dėl gimtosios nuodėmės, tai reiškia vien tai, jog Jis jo nemylti ta ypatinga meile, kurią pašvenčiamoji malonė sukuria tarp Viešpaties ir tvarinio. Panašiai ir būti Dievo „priešu“ reiškia nebūti su Juo surištam ypatingos draugystės — pašvenčiamosios malonės — ryšiais.

Išeitų, kad tarp dabar gimstančio vaiko ir to, kuris gimtų, jei Dievas būtų nepašaukęs žmogaus antgamtiniam gyvenimui, nebūtų skirtumo.

— Tiesa. Tačiau pirmasis vaikas pagal Dievo tvarką privalo turėti pašvenčiamąją malonę, ir jos neturi. Ta netvarka Dievui nepatinka. Ant-rasis vaikas (kurio niekad nėra buvę ir nebus, nes Dievas pašaukė žmogų antgamtiniam gyvenimui) pašvenčiamosios malonės turėti neprivalo. Jame nėra jokios netvarkos ir tokiu būdu nieko, kas Dievui nepatiktų. Kitais žodžiais, vienas yra su gimtąja nuodėme, kitas be jos.

Gimtoji nuodėmė ir atpirkimas

Galų gale gimtosios nuodėmės niekada nereikia izoliuoti nuo kitų tikėjimo tiesų. Daugelis nesusipratimų ir priekaištų Dievo gerumui atkristų, jei ji būtų suprantama atpirkimo šviesoje.

Dievas galėjo puolusius žmones ir palikti, praradusius dieviškojo gyvenimo pradą. Tačiau Jis atsiuntė mums Atpirkėją. Būtų buvęs didelis dalykas, jei Viešpats būtų siuntęs pas mus vieną savo galingų angelų. Bet Jis padarė daug daugiau: Jo vienatinis Sūnus, lygus su Tėvu garbe, dievybe ir galia, atėjo į šią žemę, priėmęs žmogaus prigimtį. Kokia pavydėtina garbė žmogaus prigimčiai būti taip pagerbtai ir išaukštintai, kad pats Dievas — Kristus per nesibai-

giančius amžius pasiliks kartu ir žmogus, su siela, kūnu ir mylinčia širdim, kaip kiekvienas mūsų. Bažnyčia visai pagrįstai Didįjį šeštadienį džiaugsmingai gieda:

**O felix culpa, quae talem ac
tantum meruit habere Redemptorem:**

**O palaiminta kalte, nusipelnusi
tokį gerą ir didį Atpirkėją!**

A. T a m o š a i t i s, S. J.

Episkopalai

Episkopas paeina nuo graikiško žodžio „episkopos“, kurs reiškia „prižiūrėtojas“. Nuo jo paeina ir lietuviškas žodis „vyskupas“. Episkopais pasivadino pirmieji iš Anglijos į Ameriką atvažiavę kolonistai, pirmiau priklausę prie anglikonų Bažnyčios. Tie kolonistai norėjo būti nepriklausomi ne tik politiškai, bet ir bažnytiškai nuo Anglijos.

Į Britanijos salas krikščionybė atėjo iš Romos. Pirmasis tų salų apaštalas buvo šv. Augustinas, atvykęs 597 m. Kadangi britai buvo atskirti nuo Europos kontinento, todėl labiau išsivystė ir jų skirtingas tautinis bei bažnytinis veidas. Kai Liuteris turėjo tiek vargti, kol savo Reformaciją išjudino Vokietijoje, Henrikui VIII buvo labai lengva atskirti Anglijos Bažnyčią nuo Romos. 1535 m. Anglijos Bažnyčios galva jau buvo pats Henrikas VIII. Tai buvo tikras cezaro - papizmas, nes ciesaoriaus ir popiežiaus karūna buvo ant tos pačios galvos. Anglai mėgsta savo reformą vadinti konservatyve, nes ji nebuvo tokia radikali, kaip Liuterio, Kalvino ir Zvinglio. Anglikonai neišmetė tiek daug religinių tiesų, kaip anie reformatoriai.

Anglikonų Bažnyčios tikėjimas yra surašytas knygoje „The Book of Common Prayer“. Pirmoji šios knygos laida išėjo 1549 m. Tai yra tam tikra kombinacija maldaknygės, ritualo ir katekizmo. Anglikonų Bažnyčios mokslas yra suredaguotas 39 paragrafuose (39 Articles of Religion). Pirmajame paragrafe yra aiškiai išreikštas tikėjimas į Švenč. Trejybę. Antrame paragrafe yra pasakyta, kad Kristus yra Dievas. Vienuoliktas paragrafas yra tipiškai protestantiškas, kur pasakyta, kad išganymui pakanka vien tikėjimo, geri darbai nėra būtinais reikalingi. Septynioliktame paragrafe kalbama apie predestinaciją. Čia yra aiški Kalvino įtaka. Dvidešimt antrame paragrafe yra atmetama skaistykla. Dvidešimt penktame — priimami tik du sakramentai: Krikštas ir Paskutinė Vakarėnė. Anglikonai taip pat atmeta Tradiciją, liepia dvasiškiams klausyti pasauliškos valdžios. Jie turi ne tik kunigus, bet ir vyskopus, todėl ir vadinasi episkopalais. Kadangi episkopai nepripažįsta Popiežiaus, todėl jų vyskupai yra aukščiausi Bažnyčios valdytojai, bet virš jų dar yra karaliai. Šiais laikais karaliai nesikiša į jų grynai bažnytinius reikalus, bet vis dėlto be Parlamento sutikimo vyskupai negali keisti „The Book of Common Prayer“.

Reikia pripažinti, kad anglikonai daugelyje dalykų stengiasi sekti Katalikų Bažnyčią. Kartais, įėjus į jų bažnyčią, yra sunku suprasti, kad čia ne katalikų bažnyčia: ant altoriaus stovi mišiolas, dega amžinoji šviesa, šonuose klausyklos, prie durų švėstas vanduo, tik nėra kryžiaus kelių.

Anglikonų Bažnyčia dar ir šandien tebėra galinga. 1948 m. į Lambeth konferenciją susirinkę 326 vys-

kupai atstovavo apie 40 milijonų tikinčiųjų. Kardinolas Newmanas, perejęs iš anglikonų į katalikybę, savo Apologijoje rašo šiuos žodžius: „Aš su pagarba kalbu apie anglikonų Bažnyčią, kaip garbingą instituciją su gražiausiais prisiminimais, senoviškos išminties paminklą, turėjusią praeityje didelę politinę jėgą, naudingą tautai šaltinį ir tam tikra prasme religinės tiesos liudininę ir mokytoją“. Bet toliau jis prideda: „Kad ji būtų kas nors šventa arba apreišktošios tiesos dieviškas žodis, kad ji galėtų savais vadinti šv. Ignacą ir šv. Ciprijoną, kad ji galėtų užimti pirmą vietą ir pastoti kelią Šv. Petro Bažnyčiai, kad ji save galėtų vadinti Avinėlio Sužieduotine, visos šios mintys išnyko man iš galvos, kai tapau kataliku“.

Taigi, anglikonų Bažnyčia yra valstybės Bažnyčia. Karalius skiria vyskopus, Parlamentas daro bažnytines reformas, o dvasiškija be Parlamento sutikimo nieko negali keisti. Kai 1928 m. dvasiškija norėjo išleisti Visuotinio Bažnyčios Susirinkimo pasiūlytą „Revised Prayer Book“, sutiko Parlamento pasipriešinimą ir jokių pataisų negalėjo daryti. Prieš anglikonus visą laiką kovojo liuteronai, presbiterijonai ir kitos protestantų sektos. Anglikonų vyskupiškoji hierarchija buvo per menka atlaikyti visus šiuos smūgius ir jų Bažnyčioje pasireiškė dvi kryptys: „High Church“ arba senoji Bažnyčia ir „Low Church“, kuri yra tipiškai protestantiška, liuteroniška bei kalvinistiška partija Anglikonų Bažnyčioje.

Truputis istorijos

Norint geriau suprasti šią Bažnyčią, bus naudinga prisiminti vieną kitą istorinį faktą. 1534 m. Henrikas

VIII, negavęs Popiežiaus Klemenso VII leidimo atsiskirti nuo Kotrynos Aragonietės ir vesti Oną Boleyn, išleido raštą, pavadintą „Act of Royal Supremacy“, kuriuo nutraukė ryšius su Popiežium. Kokių nors kitokių tikėjimo reformų Henrikas VIII nemanė daryti. Jam mirus, 1547 m. sostą užėmė Edvardas VI, dar mažas vaikas, todėl jo vietoje šalį valdė Taryba. Toji Taryba pasiskubino padaryti tikėjimo reformų: panaikino Mišias, kunigų celibatą, išmetė iš liturgijos lotynų kalbą. 1549 m. buvo išleista „Book of Common Prayer“, bet ji nepatenkino reformatorių, todėl po trejų metų buvo išleista antroji šios knygos laida su įvairiom protestaniškom reformom.

1553 m. mirė Edvardas VI, ir sostą užėmė Marija, Henriko VIII ir Kotrynos Aragonietės duktė, uoliai praktikuojanti katalikė. Ji tuoj pasistengė panaikinti visas reformas ir paruošti kelią vėl susitaikyti su Katalikų Bažnyčia. Bet savo trumpo viešpatavimo metu daug ko negalėjo pasiekti. 1558 m. sostą užėmė Elzbieta, viešpatavusi 45 metus. Ji atnaujino savo tėvo pasiskelbimą Bažnyčios galva ir iš naujo išleido „Book of Common Prayer“ su daugeliu protestantiškų reformų, išdėstytų 39-niuose paragrafuose, apie kuriuos jau kalbėjome. 1570 m. Popiežius Elzbietą ekskomunikavo ir katalikams uždraudė lankyti senąsias bažnyčias, liepdamas steigti naujas, katalikiškas.

Katalikei Marijai viešpataujant, daug protestantų buvo pabėgę į Europos kontinentą. Elzbieta, norėdama kad religiniai tremtiniai grįžtų atgal į Angliją, sutiko dar daugiau daryti jiems nuolaidų. Buvo prieita net prie to, kad atsisakyta episkopalinės santvarkos. Taigi, toje pačioje valstybės Bažnyčioje atsirado dvi

formos: viena Bažnyčia su vyskupais (High Church), kita be vyskupų (Low Church). Tuoju tarp tų dviejų partijų prasidėjo kovos, kilo klausimas, kurie oficialiai valdys Anglikonų Bažnyčią. Cromwell'io laikais visai Anglikonų Bažnyčiai atėjo pavojus. Ji buvo visai panaikinta kaip valstybės Bažnyčia ir jos vietą užėmė Presbiterijonų Bažnyčia. Tokia padėtis tęsėsi 11 metų. 1660 m., kai sostą užėmė Karolius II, buvo vėl atstatyta senoji padėtis. Buvo stengiamasi abi grupes sujungti į vieną, darant iš abiejų pusių daug nuolaidų.

19-tame šimtame prie šių dviejų bažnyčių prisidėjo dar ir trečioji „Broad Church“. Tai buvo visiškai liberali kryptis. Jos sekėjai vadinosi modernistais, kurie religiją beveik visai atskyrė nuo Kristaus apreiškimo. 19-tame šimtame anglikonų Bažnyčioje buvo toks didelis chaosas, kad turėjo kilti naujas anglo-katalikų sąjūdis. Šiame laikotarpyje į katalikų Bažnyčią perėjo daug žymių žmonių, tarp kurių buvo ir kard. Newman.

Episkopalai Amerikoje

Jau septyniolikto amžiaus pradžioje būta Amerikoje anglikonų. Kai kurie jų norėjo priklausyti nuo Londono vyskupo, o kiti jau buvo atsisukę nuo Anglijos Bažnyčios. Bijant susiskaldymo, 1643 m. buvo išleistas įsakymas, kad visi turi priklausyti Londono vyskupui. Kai Amerika 1776 m. paskelbė Nepriklausomybę, jau nebuvo patogų vadintis Anglijos Bažnyčios nariais. Buvo surastas naujas vardas „The Protestant Episcopal Church of the U.S.A.“. Bet dabar kilo klausimas, kur gauti vyskupų. Samuel Seabury iš Connecticut nuvažiavo į Angliją, kad gautų vyskupiškus šventimus, bet negavo,

nes nesutiko daryti priesaikos Anglijos karaliui, ko pagal įstatymą buvo reikalaujama iš kiekvieno vyskupo. Tada jis nuvažiavo į Škotiją ir ten gavo šventimus. Panašiu būdu buvo išventintas vyskupu ir William White. Šių šventimų vertė, žinant visas aplinkybes, yra labai abejotina.

Ir Amerikos episkopai neapsiėjo be ginčų. Jų Bažnyčia suskilo į dvi: "Reformed Episcopal Church" ir "Protestant Episcopal Church". Nors Amerikoje episkopai nėra skaitlingi, palyginus su 30 milijonų katalikų, 13 milijonų baptistų ir 10 milijonų metodistų, bet jie yra labai įtakingi. Protestantų Episkopų Bažnyčia turi virš dviejų milijonų narių, o Re-

formuotoji Episkopų Bažnyčia tik apie 8,000.

Kadangi visi į Ameriką atvažiavusieji episkopai buvo anglai, todėl, gerai mokėdami anglų kalbą, greitai iškilo į aukštas vietas. Reikia pastebėti, kad daugelis jų kunigų nenori skirtis nuo katalikų. Net kartais savo bažnyčias jie pavadina Marijos vardu, dėvi panašius rūbus į katalikų kunigų, mėgsta su katalikų kuniais draugauti. Katalikų Bažnyčiai tai nėra pageidautinas reiškiny. Kadangi jie tik išoriniai stengiasi būti panašūs į katalikus, o savo mokslu skiriasi, tai ne vienam, ieškančiam tiesos, sukliudo kelią į tikrąją Baž-

nyčią.

J. Venckus, S. J.

Kelione į Urugvajų

II

Barbados sala

Vasario 24 dieną palikome žaviąją Trinidad salą ir kitą dieną jau pasiekėme Barbados salą, esančią už 200 mylių. Mūsų laivą tuoj apspito maži vietinių žmonių laiveliai. Pradžioje nesupratome, ko jie iš mūsų nori, bet paskui pastebėjome, kaip kiti keleiviai mėtė į vandenį metalinius pinigus, o berniukai ir mergaitės, lyg žuvys arba ruoniai, greitai pasinerdavo ir sugaudavo tuos pinigus. Stebėjomės jų nepaprastu vikrumu.

Barbados klimatas yra skaitomas sveikiausiu visame pasaulyje. Visuomet pučia labai malonus švelnus vėjelis. Ir Amerikos prezidentas Jurgis Washingtonas, kurs niekad nebuvęs išvažiavęs iš Jungtinių Amerikos Valstybių, Barbados salai padarė išimtį ir ten keletą mėnesių pagyveno

su savo sergančiu broliu. Žodis "Barbados" yra ispaniškos kilmės ir reiškia "barzdotas". Pirmieji ispanai, applankę 1519 m. šitą salą, tuoj pastebėjo laukinius fygos medžius, kurių šakos lyg virvių pluoštai žemyn nutusios gyvai ispanų vaizduotei priminė barzdas. Tačiau ši sala niekad Ispanijai nepriklausė, visuomet ji buvo Anglijos nuosavybė.

Saloje apsčiai auga cukraus nendrės, kurias vietiniai žmonės mėgsta gatvėse graužti. Čia auga ir medvilnės medis. Kasmet eksportuoja į JAV medvilnės už 4 milijonus dolerių. Iš cukraus gyventojai daro romą. Tas gėrimas visai salai duoda ypatingą kvapą — visur atsiduoda romu. Nors sala yra turtinga, bet kadangi ji labai gausiai apgyventa, tai pasitaiko daug neturtingų žmonių. Daugiausia žmonių yra anglikonų ti-

kėjimo, katalikų tėra apie du tūkstančiai. Šioje saloje dar mus domino skrajojančios žuvys ir koralai. Keletą valandų viskuo pasižavėję, lipome į laivą ir išplaukėme Brazilijos pusėn.

Ekvatorius

Vasario 28 d. pranešė, kad apie vidunaktį praplauksime pro ekvatorių. Kai kurie keleiviai visai nėjo gulti, bet pasiliko laukti, lyg kokios didelės šventės. Kitą dieną tikrai buvo didelė šventė. Ją vadina krikštu. Atėjo pats „Neptūnas“ su trišake rankoje, lydimas prokuroro, kurs buvo apsirengęs lyg Anglijos lordas. Prokuroras kaltina pirmą kartą važiuojančius pro ekvatorių, o Neptūnas skelbia bausmę. Vaikai turėjo bučiuoti kojas Neptūno palydovams, kiti buvo nuteisti „operacijai“, dar kiti „barzdaskučiu“. Darė visokias „operacijas“, murzino veidus, buvo daug klyksmo, klegesio, juoko. Kunigams nereikėjo atlikti šių „ceremonijų“, bet vis dėlto ir jie gavo diplomus, atsiųstus „iš Neptūno karalystės“.

San Salvador

Kovo 2 d. įvažiavome į San Salvador, pirmiau buvusią Brazilijos sostinę. Amerigo Vespucci aplankė šitą uostą 1503 m. Įlanka yra nepaprasto grožio. Ji vadinama Visų Šventųjų vardu, nes pirmieji portugalai į ją įplaukė Visų Šventųjų dieną. Bažnyčios ir namai daugiausia baroko stiliaus, kuris dar yra vadinamas jėzuitų stiliumi. Mieste ir apylinkėse yra 365 bažnyčios: po bažnyčią kiekvienai metų dienai. Sakoma, kad pirmieji misijonieriai atradę tiek pat pagonių šventyklų. Misijonieriai tas šventyklas pavertę į bažnyčias.

Vos išlipus iš laivo, tuoj prisistato vietos gyventojai ir siūlosi pavažinėti po miestą. Jie mėgsta nuo ameri-

Barbados salos berniukas

kiečių „palupti“, nes mano, kad amerikiečiui didžiausias malonumas yra švaistytis pinigais... Gyventojai sako, kad amerikiečiai jiems siunčia Coca Cola, kaubojiškus filmus ir... protestantų misijonierius.

Šis kraštas yra labai turtingas gyvuliais ir augalais. Čia auga tabakas, cukraus nendrės, medvilnė, kava, kaučukas ir labai stiprūs Brazilijos linai. 1844 m. buvo atrastos ir deimanto kasyklos. Šalia turtuolių čia yra daug ir neturtingųjų, todėl neuostabu, kad yra labai gera dirva plėstis komunizmui.

Rio de Janeiro

Po 4770 mylių nuo Niujorko įplaukėme į Rio de Janeiro, Brazilijos sostinės, uostą. Rio reiškia upę, bet tikrumoje čia upės nėra. Amerigo Vespucci, kurs 1500 m. sausio 1 dieną plaukė ilga įlanka, palaikė šią įlanką

upe. Ši klaida pasiliko ir miesto pavadinime. Rio de Janeiro reiškia “Sausio mėnesio upė”. Miestas yra tikrai žavingas, ne be reikalo vadinas gražiausiu miestu visame pasaulyje. Jūros mėlynė, auksiniai pakraščiai smėlynai ir aukštyn besistiebiančios palmės davė miestui “perla del mar — jūros perlo” vardą.

Brazilijos vardas paeina nuo lotyniško žodžio “brasa”. Tai yra nelabai klasiškas žodis, kurs reiškia “deganti arba žerinti anglis”. Viduramžiais buvo pasaka, kad Atlante yra šalis, kurioje medžiai duoda ugninius raudonos spalvos dažus. Atradus šitą šalį, tuoj rastas ir medis, iš kurio galima gaminti raudonus dažus, dėl to ji ir pavadinta Brazilija.

Dabar Brazilijoje yra apie 60 milijonų portugališkai kalbančių gyventojų. Bet yra daug ir kitokių tautų mišinio. Ploto atžvilgiu Brazilija užima penktą vietą pasaulyje (po Kinijos, JAV, Kanados ir Rusijos). Monarkijos laikais katalikų tikyba buvo valstybės tikyba, bet dabar Bažnyčia yra atskirta nuo Valstybės. Visos tikybos yra toleruojamos, todėl protestantai gali laisvai veikti ir misijonieriauti.

Pakeliui į Santos

Kovo 6 d. išplaukę iš Rio de Janeiro, dar ilgai žiūrėjome į šalia jo stovintį kalną, nuo kurio viršūnės tartum viešpatavo milžiniška Kristaus statula miestui ir jūroms. Toji statula yra 30 metrų aukščio. Kristus, plačiai ištiesęs rankas, lyg norėtų apglėbti visą pasaulį. Jo ištiestų rankų plotis, nuo vieno piršto iki kito, yra 28 metrai. Iš tolo ši statula panaši į kryžių.

Laivas jau buvo pustuštis, nes dauguma keleivių išlipo Rio de Janeiro mieste. Mano kajutės draugai ku-

nigai taip pat jau buvo išlipę. Dabar turėjau kitą draugą, seną pulkininką, buvusį armijos gydytoją. Išėjęs į pensiją, sumanė likusį savo gyvenimą pašvęsti kelionėms po pasaulį. Su žmona susitarė, kad kiekvienas bus laisvas ir galės keliauti, kur nori. Su juo labai susidraugavome. Jis buvo episkopas, bet labai domėjosi ir katalikų tikėjimu, ypač Mišiomis.

Laive sutikau ir poniją, jau penkis kartus apvažiavusią visą žemės paviršių. Gyvenanti Čikagoje ir iš profesijos esanti menininkė. Kai tik užsidirbanti pakankamai pinigų, tuoj kur nors keliaujanti. Jau apkeliausi beveik visas pasaulio šalis, išskyrus Australiją, kuri jos netraukianti. Aš ją pavadinau “globetrotter”. Šis vardas jai patiko. Dar sutikau ir kitas dvi senas ponias, kurios keliavo tik dėl to, kad namie gyventi labai nuobodu. Atrodė, lyg jos tose kelionėse būtų ieškojusios prabėgusios jaunystės.

Kovo 7 d. pasiekėme Santos, San Paulo uostą. Tai yra didžiausias kavos eksporto uostas visame pasaulyje. Kasmet iš jo išeina į platų pasaulį 9 milijonai maišų kavos. Kadangi į San Paulo tik 45 mylios, nutariau ten nuvažiuoti. Miestelis labai gražus, žmonės pasižymi dideliu pamaldumu į Dievo Motiną, kuri ypatingu būdu yra garbinama stebuklingoje Monteserrato bažnytelėje ant aukšto kalno.

Iš Santos laivas pasijudino Montevideo, Urugvajaus sostinės, link, kur buvo mano kelionės tikslas. Apie tai kitą kartą. **J. Venckus, S. J.**

Ginkime kalbą, žemę, jos būdą!

Stokim į darbą, kaip milžinai!

Laimina Dievas sėjimą grūdą.

Laimina vaisių, gema šimtai.

M a i r o n i s

* Išpažįstu

Retas filmas, vaizduojąs katalikų kunigo gyvenimą, charakterį ar pasaulėžiūrą, yra objektyvus, gyvenimiškas ir įkvepiantis. Viena sveikintinų išimčių yra prieš keletą mėnesių pasirodęs filmas "Išpažįstu". (I CONFESS, su Montgomery Clift ir Anne Baxter). Nors katalikų laikraščiai buvo pasisakę prieš vieną kitą filmo turinio bruožą, mums atrodo, kad iškeltosios pastabos lietė šalutinius dalykus — ne filmo esmę.

Filmas vaizduoja jauną kunigą, priėjusį prie kunigystės minties karo veiksmių fone. Jo charakterio stiprusis bruožas — rimta pažiūra į visus gyvenimo reiškinius ir tikrovės — persunkia ir kunigiškąją asmenybę. Ir meilės problemą jis sprendžia lygiu rimtumu. Būdamas vikaru, jis turi progos susitikti su moterimi, kurią mylėjo prieš studamas savanoriu į kariuomenę ir prieš tapdamas kunigu. Dabar ji jau ištekėjusi. Į jos naują meilės prisipažinimą jis atsako giliu ir nesvyruojančiu kunigystės pašaukimo supratimu ir ištikimybe pasirinktam idealui.

Parapijos zakristijonas su žmona, kuriems kunigas buvo padaręs daug gero, atsiduria finansinėse sunkenybėse. Zakristijonas pasišauna prievarta išgauti pinigus iš pažįstamo advokato. Jam kyla mintis nukreipti įtarimą nuo savęs į kunigą. Pasiūpinęs sutaną, vakaro tamsoje jis užklumpa advokatą ir, pastarajam

priešinantis, jį nužudo. Sukrūvintą sutaną paslepia vikaro kambaryje. Žmogžudystę išpažįsta vikarui išpažintyje.

Nuo šio momento prasideda kunigo kryžiaus kelias. Visi surinkti įrodymai apie žmogų, matytą vėly vakarą, dėvintį sutaną, krypsta į kunigą. Jo burna surakinta išpažinties paslaptimi. Teismui, kaltinančiam jį žmogžudyste, jis sakosi esąs nekaltas, bet įrodymų patiekti negali. Psichologinių pergyvenimų evoliucijoje pasirodo kunigas — žmogus, slegiamas žmogiškų ribotumų naštos ir persekiojamas viešosios nuomonės ir mirties baimės. Bet jo nusistatymą nuolat lydi sakramentinė kunigystės tikrovė ir idealo reikavimai.

Teismas, jį išteisindamas, paaiškina, kad sprendimas remiasi įtikiinančių įrodymų stoka. Minia, susirinkusi prie teismo rūmų, šaukia jo mirties. Valkatos ir gatvių padugnės jį lydi keiksmiais ir neslepiamu pasibiaurėjimu. Sena ir liūdna tikrovė, kad kuo žmogus yra didesnis nusidėjėlis, tuo jis yra griežtesnis artimo teisėjas. Keli karštuoliai, prasiveržę pro minią, puola ant savo aukos.

Zakristijono žmona nebeišlaiko nusikaltusios sąžinės įtampos ir bėga prie kunigo. Zakristijonas šauna į ją. Mirdama ji skelbia, kad kunigas nekaltas.

Visa įvykių eiga nusikreipia į zakristijoną, kuris pasislepia prieš teismo rūmus esančiame viešbutyje. Prieš policijos norą kunigas susitinka su zakristijonu. Zakristijono rankoje revolveris. Besiartinančiam kunigui jis graso mirtimi sakydamas: "Tu, kaip ir aš, draugų neturi. Tau būtų didelė malonė, jei aš tave nušaučiau." Jo žodžius pertraukia po-

licininko šūviai. Sužeistas ir mirdamas kunigo rankose jis išpažįsta savo kaltę ir prašo kunigo atleidžiamas.

Filmas girtinas tuo, kad visuose momentuose kunigas pasirodo tikras žmogus, vyriškas ir subrendęs Dievo tarnas, kuris siekia kunigystės idealo gyvenimo sunkenybėse ir mirties pavojuje.

Bruno Markaitis, S. J.

* Misijonieriški bandymai

Šiaurės Prancūzijoje — tarp Aras ir Lille — yra 33 parapijos su 190 tūkstančių katalikų. Praėjusiais metais 160 misijonierių grupė šioje teritorijoje pravedė didelio masto misijas. Tai buvo naujas ir plačiai siekias bandymas užmegzti ryšius su darbininkų masėmis. Darbas buvo labai sunkus, nes čia komunizmas yra įleidęs gilią šaknį. Šioje komunistų tvirtovėje misijonieriai pradėjo darbą, vedami šios minties: misijų bažnyčioje neužtenka. Reikia išeiti į gatves ir aikštes, į fabrikus ir namus. Ne tik kunigai, bet ir pasauliečiai turi dalyvauti šiame darbe.

Misijonieriai bandė naujus metodus. Vienas jų buvo para-liturginis metodas, primenąs Viduramžių masinius teatrus, vadinamus Misterijų Vaidinimais. Tai buvo, tarsi, viešas misijų pamokslas miesto aikštėse. Misijonieriai suruošė Darbo Šventę ir religinio turinio vaidinimus, po kurios buvo Šeimos Šventė.

Salaumines miestelyje — 13.000 gyventojų ir 300 praktikuojančių katalikų misijonieriai apsigyveno miestelio aikštėje, specialiai pastatytame sunkvežimyje. Pirmieji ryšiai užsimezgė su smalsuoliais, ku-

rie misijonierių atvykimo žinią išnešiojo po visą miestelį. Po to prasidėjo masiniai susirinkimai. Netrukus pasirodė savaitinis laikraštis, kurį misijonieriai dalino po visus namus.

Mums šie metodai rodosi modernaus apaštalavimo naujovėmis. Bet jau popiežius Leonas XIII kalbėjo kunigams: "Išeikite iš zakristijų į viešojo gyvenimo aikštes

* Ligoninių bibliotekos

Ligoninė yra mažas, bet savarankiškas miestukas, reikalingas visapusiško aprūpinimo. Prancūziškosios Kanados Knygininkų Draugija pastebėjo, kad ligoninių bibliotekos esančios apgailėtinoje padėtyje, ir nutarė rengti specialius kursus, kurie paruoštų ligoninėms patyrusius knygininkus. Knyga gali būti ligonio artimiausias draugas. Bet yra gerų ir blogų draugų.

* Artistas ir Žmogus

Calvero, garsus komikas, savo karjeros saulėleidyje, išgelbėjo ir pagydė jauną šokėją Teresę iš kojų paralyžiaus. Ji grįžo į scenos šviesą ir pasisekimą, o Calvero dingo pasensusių ir bedarbių aktorių masėje.

Teresė nepamiršo Calvero geros ir suprantančios širdies. Ji rado jį pigioje ir prirūkytoje kavinėje ir užtikrino jam naują progą pasirodyti scenoje. Calvero baigė savo gyvenimo karjerą teatro užkulisiuose.

Tai yra artisto ir žmogaus karjeros ir gyvenimo tikrovių testamentas. Retas pagalvoja, kad artisto užkulisiai yra pats gyvenimas, kuris retai prasiskverbia pro scenos uždangą.

K. Pečkys, S. J.

“Neries” Stipendijų Fondas skiria 200 dol. premiją

“Neries” Stipendijų Fondo steigėjai: dr. J. Kazickas ir dr. K. Valiūnas, bendrame posėdyje su Fondo globėjais: A. Simučiu, dr. Vl. Viliamu ir P. Jurkum, svarstė studijuojančio lietuviškojo jaunimo problemas ir, norėdami jam pagelbėti bei paskatinti studijuoti dar nestudijuojančius, nutarė skirti konkursiniu keliu 200 dol. premiją už geriausiai parašytą darbą tema: **“Mokslas siekiančio lietuviškojo jaunimo problemos ir jų sprendimas”**.

Konkurso dalyviams nustatytos tokios sąlygos:

1. Konkurse gali dalyvauti tik Lietuvos Studentų Sąjungos J. A. Valstybės nariai ir abiturientai, šį pavasarį bebaigę aukštesnias mokyklas, ir už J. A. Valstybių ribų gyvenantieji visi lietuviai studentai ir abiturientai.
2. Darbas turi būti nuo 8 iki 15 mašinėlė rašytų puslapių (2000—4000 žodžių), kuris atsiunčiamas ar įteikiamas Stipendijų Fondui iki rugpiūčio mėn. 15 dienos. Darbas rašomas vienoje lapo pusėje ir pasirašoma slapyvardžiu, kartu pridedant užklijuotą voką, ant kurio užrašytas tas pats slapyvardis, o voko viduje raštelis su slapyvardžiu ir autoriaus tikrąja pavarde bei adresu. Šalia pavardės reikia nurodyti, kokius mokslus ir kokiam universitete ar kolegijoje studijuoja.
3. Darbams įvertinti komisiją sudaro: dr. B. Nemickas, L. Dambriūnas ir P. Jurkus.
4. jūry komisijai yra rezervuota teisė, reikalui esant, premiją dalyti pusiau ir teisė skelbti spaudoje premiją laimėjusį darbą.
5. Jūry komisijos nutarimas skelbiamas vieno mėnesio laikotarpyje, skaitant nuo rugpiūčio 15 dienos.

Konkurso darbai siunčiami “Neries” Stipendijų Fondui tokiu adresu:

Mr. A. Simutis, Neris Scholarship Fund, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

NAUJI LEIDINIAI

• Jau išėjo iš spaudos antras “Literatūros Lankų” numeris. Tai neperiodinis poezijos, prozos ir kritikos leidinys, redaguojamas kolektyvo: K. Bradūno, J. Girniaus, J. Kėkšto, H. Nagio ir A. Nykos - Niliūno. Šiame numeryje originalios poezijos duoda: A. Nyka-Niliūnas, L. Lėtas, J. Blekaitis, H. Radauskas. Verstiniai poetai: Arthur Rimbaud, Charles Baudelaire. Hans Carossa, Louis Aragon, Paul Celan, Federico Garcia Lorca. Taip pat yra įvairių autorių dailiosios prozos ir straipsnių. Kritikos skyriuje recenzuojamos svarbiausios žymesnių autorių knygos.

Numeris iliustruotas Ž. Mikšio, K. Janulio, V. Kasiulio, Garcia Lorca, Marc Chagall, Francois Desnoyer ir Hans Hartung darbais.

Visais leidinio reikalais rašyti: K. Bradūnas, 1127 Bayard.St., Baltimore 23, Md. Numerio kaina \$1.00.

• Leidinėlis apie JAV Lietuvių Bendruomenę. Paruošė LOKas, išleido J. J. Bachunas. Leidinėlyje yra įvairios žinios ir informacijos apie Lietuvių Bendruomenę. Jį galima gauti pas LOKo sekretorių : P. O. Box 507, Waterbury, Conn. Kaina nenustatyta, priimamos laisvos aukos.

“Lietuvių Dienos”, iliustruotas mėnesinis žurnalas, kiekviename numeryje duoda bent 40 įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos.

“Lietuvių Dienų” kiekviename numeryje skaitytojai ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

“Lietuvių Dienos” turi anglišką skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiem kalbom, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems ir kitataučiams.

“Lietuvių Dienų” vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Metinė prenumerata 4 dol. Administracijos adresas: **“Lietuvių Dienos”, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.**